კომუნისტი

საქ. კ. პ. ცენტრ. და თბილისის კომიტეტის და ... ორგანო

8 მარტი ოთხშაბათი

№ 53 ოთხშაბათი, 8 მარტი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი ოთხშაბათი, 8 მარტი 1922 წ. № 53

დღეს ყველა ქვეყნის მუშა-ქალები უქმობენ თავის გაერთიანების დღეს. მებრძოლი რაზმები ქალთა პროლეტარიატისა ათვალიერებენ დღეს თავის ძალებს. გაუმარჯოს რევოლიუციონურ მუშა-ქალებს, მუშათა კლასის ერთიანი რევოლიუციონური არმიის რაზმს.

ოთხშაბათს, 8 მარტს, საღამოს 8 საათზე

საქართველოს კომუნისტურ პარტიის თბილისის კომიტეტის ბინაზე შესდგება

თ. კ. ბიუროს სხდომა

მოწვეულნი არიან: პრეზიდიუმები ც. კ.—სი, ს. მ. უ. ს—ისა, პროფკავშირთა საბჭოს ბიუროსი, წარმომადგენელნი სამეურნეო სახალხო კომისარიატებისა და ს. მ. უ. ს. განყოფილებების და მდივნები რაიკომებისა

დღის წეს-რიგი

1. წარმოების და მუშების მდგომარეობა წარმოებების სამეურნეო საფუძველზე გადასვლასთან დაკავშირებით.
2. ტარიფის შესახებ.

თ. კ. მდივანი ლოლობერიძე.

საერთაშორისო მუშა-ქალთა სოლიდარობის დღე

დღეს, 8 მარტს (23 თებ. ძველ. სტ.), საერთაშორისო მუშა-ქალთა სოლიდარობის დღეა. დღეს ყველა ქვეყნის მუშა ქალები, განსაკუთრებით კაპიტალისტურ ქვეყნებში გამოდიან დარაზმულათ ქუჩებში და მოუწოდებენ ყველა მუშა ქალებს სოლიდარობისაკენ.

ვინ არ იცის თუ როგორ უმწეო მდგომარეობაშია ჩაყენებული დედა... [illegible]

ეპყრობა მას და ხედავს მასში მხოლოდ და მხოლოდ ქალს, ამ სიტყვის ვიწრო მნიშვნელობით.

მაგრამ ეს არაა თანდაყოლილი თვისება მამაკაცისა, ის ნაყოფია იმ ბურჟუაზიული წყობილებისა, რომელიც უყურებს ყველაფერს კერძო საკუთრების სათვალეებით. და რამდენათაც ეს მამაკაცი თავისუფლდება ამ კერძო საკუთრების... [illegible]

თავისუფლება, ისევე როგორც არ შეიძლება მისი გამარჯვება, თუ დაჩაგრულმა ერებმა არ დაამსხვრიეს იმპერიალიზმის მათი შემბოჭავი ჯაჭვები. კომუნისტური რევოლიუციის გასამარჯვებელ ბრძოლაში ერთგვარი პატივ-ადები ადგილი უნდა მიენიჭოს: დაჩაგრულ კლასს, დაჩაგრულ ერს და დაჩაგრულ სქესს.

თავისუფალი ქალი, ისეთივე დიადი ლოზუნგია, როგორც თავისუფალი კლასი და თავისუფალი ერი. ამ სამ ლოზუნგის განხორციელებისთვის ბრძოლაში იბადება და მტკიცდება კომუნიზმი.

ბავშვური [illegible] და სხოლასტიური დოქტრინერობა იქნებოდა მოსაზრება: რა საჭიროა ქალთა საკითხის ცალკე გამოყოფა, როდესაც პროლეტარიატის,—რომლის ნაწილს ქალებიც შეადგენენ — გამარჯვება უშუალოდ გადაწყვეტს ქალთა განთავისუფლების საკითხსაც. ეს იქნებოდა იგივე, რომ ეფიქრა: ერთა განთავისუფლების ცალკე ლოზუნგათ წამოყენება რა საჭიროა, როდესაც პროლეტარიატის გამარჯვებით ეს საკითხი თავის-თავად სწყდება.

ვიმეორებთ ასე საკითხის დასმა იქნებოდა გაუმართლებელი დოქტრინერობა და ფაქტებისათვის სინამდვილისათვის ანგარიშის არ გაწევა. ეს იქნებოდა რეაქციონური შინაარსის მქონე იდეალიზმი.

ფაქტია, რომ სინამდვილეში დღეს არსებობს გამოყოფილად კლასობრივი ჩაგვრა, ჩაგვრა ქალთა სქესისა, ისევე როგორც არსებობს ჩაგვრა ერებისა.

ეს ფაქტია, ეს სინამდვილეა და ამისათვის ანგარიშის არ გაწევა იქნებოდა მეტად მავნე და რეაქციონური თვალის ახვევა ცხოვრების წინაშე.

და 8 მარტის დღეობა გამოხატვაა იმისა, რომ პროლეტარიატი თავის სამოქმედო ლოზუნგათ აყენებს ქალთა განთავისუფლებას და ის ფაქტი რომ ამ დღეობის ავტორი და მებაირახტრე თვით პროლეტარიატია, რომ თვით პროლეტარიატმა წამოაყენა ეს საკითხი ცალკე საკითხად და ამავე დროს თავის საკითხად—თვით ეს ფაქტი—მოწმობს იმას, რომ მხოლოდ პროლეტარიატის გამარჯვებას შეუძლია საბოლაოდ გადაჭრას ეს საკითხი.

8 მარტს მთელ მსოფლიოს მშრომელი ხალხი იტყვის ერთხმად, რომ იგი, მებაირახტრე და მეთაური კომუნისტური რევოლიუციის გასამარჯვებლათ ამსხვრევს საბოლოოთ ქალთა ჩაგვრის სამარცხვინო ჯაჭვებს.

მსოფლიოს მშრომელი ქალებიც იტყვიან, რომ მათი ბრძოლა არის ბრძოლა საერთო მშრომელი კლასისა, რომ მათი ბრძოლის ფარ-ხმალიც აგრეთვე მიმართულია ბურჟუაზიული წესწყობილების კედლების დასანგრევათ.

როზა ლიუქსენბურგის დაუვიწყარი მოწამეობრივი ხატელი სახე. სიმბოლო და სიამაყე იქნება ამ დღის.

სიმბოლო—ბრძოლის ერთიანობისა და სიამაყე—მიზნის სამართლიანობისა.

გაუმარჯოს მშრომელ ქალს!

გაუმარჯოს მშრომელთა ერთიან ფრონტს, კაპიტალიზმის დასანგრევათ მიმართულს!

გაუმარჯოს კომუნიზმს!

ფ. მახარაძე.

[illegible]

ს. ანდრიაძე.

8 მარტი

[illegible]

რა არის საჭირო წითელ-არმიის შექმნისათვის?

დღიურ წესრიგში დასმული საკითხი—საქართველოს წითელი ჯარის შექმნის შესახებ და მით საერთაშორისო წითელი არმიის კიდევ უფრო გაძლიერება, მოითხოვს პრაქტიკულად გადაჭრას და მის ცხოვრებაში განხორციელებას.

საქართველოს წითელ ჯარს არა აქვს ხანგრძლივი წარსული. მან, ან და სწორედ რომ ვსთქვათ, მისმა ჩანასახმა დაიწყო არსებობა სულ რამოდენიმე თვეა. საქართველოს წითელი ჯარის შექმნის პირობები, ერთი მხრით და რუსეთის მეორე მხრით, სულ სხვა და სხვაა. უკანასკნელი წარმოიშვა სამოქალაქო ომის ქარცეცხლში. როგორც სამხედრო, ისე პოლიტიკური აღზრდა მან მიიღო ბრძოლაში. თითოეული შეტევა მისი ან მასზე კონტრ-რევოლიუციონური ნაწილების თავ დასხმა ნათლად აჩვენებდა ყოველ წითელ არმიელს, თუ ვისთან ჰქონდა მას საქმე და რატომ. ეს კი მას ასალკლდევებდა და აძლიერებდა. აი მხოლოდ ამით აიხსნება ის ზღაპრული გმირობა, რომელიც გამოიჩინა რუსეთის წითელმა არმიამ აუტანელ პირობებში მასზე გაცილებით ძლიერ მტერზე გამარჯვებაში.

საქართველოს წითელმა არმიამ თუმცა არ იცის სამოქალაქო ომი, რისთვისაც მას არ შეეძლო მიეღო პრაქტიკული აღზრდა სამხედრო და პოლიტიკური.

მაგრამ ის მაინც რევოლიუციონურ ელემენტებისაგან შესდგება. იქ თავმოყრილია იმ მშრომელი გლეხების შვილები, რომელნიც თავის რევოლიუციონური გამოსვლებით ამტკიცებენ, რომ დაუძინებელი მტრები არიან მენშევიკური ბატონობისა. საჭიროა მათი წითელ არმიელად შექმნა, ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით. ისინი უნდა აღიზარდონ სულიერად და პოლიტიკურად. ეს აუცილებელია, ვინაიდან თითოეულმა წითელმა არმიელმა უნდა იცოდეს, თუ ვინ არის დაუძინებელი მტერი რევოლიუციისა, რომლის გამტკიცება და გამარჯვება დამყარებულია წითელი ჯარის სიძლიერეზე.

წითელი არმიელის პოლიტიკური აღზრდა ეს უმთავრესი დედა-ბოძია წითელი არმიის შექმნისათვის, წინააღმდეგ შემთხვევაში მას არ შეგვიძლია ვუწოდოთ წითელი არმია. მაგრამ ამისათვის უნდა შეიქმნას სათანადო პირობები. ვერავითარ აღზრდაზე ვერ დავიწყებთ ლაპარაკს და კიდეც რომ დავიწყოთ არაფერი არ გამოვა, თუ წითელ არმიელს შია, სცივა, არ აცვია, ჭუჭყი აწუხებს, არა აქვს კარგი ბინა და სხვა. ამ შემთხვევაში წითელი არმიელი იძულებული იქნება იფიქროს, მხოლოდ სმა-ჭამაზე, რაც დეზერტირობით გათავდება, როგორი სასტიკი დასჯაც არ გამოვიგონოთ მის წინააღმდეგ და რამდენი კომისიებიც არ შევქმნათ მასთან საბრძოლველათ. ყაზარმა წითელი არმიელისათვის უნდა გადიქცეს მშობლიურ სახლზე უფრო უკეთესად. მას უნდა მიუხაროდეს იქ, მისთვის ყველაფერი მზად უნდა იყოს, არაფერში ნაკლებობა და ყველაფერი თავის დროზე. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება მისი სამხედრო და სულიერ აღზრდაზე ლაპარაკი.

ყურადღება უნდა მიექცეს აგრეთვე აღმზრდელებსაც. თუ აღმზრდელი არ ვარგა, არაფერი არ გაკეთდება. უმთავრესად ეს უნდა ითქვას პოლიტიკურ აღმზრდელებზე, რომელნიც უნდა იყვნენ მხოლოდ ძველი რევოლიუციონერები, ნამდვილი აღმზრდელები, ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით და არა სუსტნი და აღზრდის საქმესთან შეუჩვეველნი. ზოგიერთი რევოლიუციონერი, ძალიან ცუდი აღმზრდელი გამოდის. ამიტომ ჯარში პოლიტიკურ სამუშაოზე გასაგზავნ ამხანაგების შერჩევას დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს.

ვიმეორებ კიდევ, წითელ არმიელის აღზრდას და მისთვის პირობების გაუმჯობესებას შეუძლია მხოლოდ შექმნას მსოფლიო წითელ არმიის ერთი ნაწილი—საქართველოს წითელი ჯარი.

ხ. გოლაბრელიძე.

საბჭოთა ფედერაციის ქვეყნები გენუას კონფერენციაზე

მოსკოვი. 1 მარტი. (რადიო). 22 თებერვალს ამხ. კალინინის თავმჯდომარეობით შესდგა თათბირი, რომელსაც დაესწრნენ აზერბეიჯანის, სომხეთის, საქართველოს, ბელორუსიის, ბუხარის, შორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლიკის, უკრაინის და ხორეზმის საბჭოთა რესპუბლიკის წარმომადგენლები. ამ თათბირზე ხსენებულ რესპუბლიკების წარმომადგენლებმა რუსეთის აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარესთან ერთად ხელი მოაწერეს ოქმს აღნიშნულ რესპუბლიკების ინტერესების დაცვის საქმის გადაცემაზე რ. ს. ს. რ.-სადმი ევროპის საერთო კონფე-

ბრძოლა შიმშილობასთან
განცხადება

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარი კომიტეტი.

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარ კომიტეტს მოსდის ცნობები, რომ კერძო პირები და დაწესებულებები აგროვებენ სხვა და სხვა სახით შემოწირულებებს საქართველოს დამშეულთა სასარგებლოთ. ხოლო არც ერთი ასეთი შემოწირულება დღემდე კომიტეტს არ მიუღია. ამიტომ მთავარი კომიტეტი ყველას საყურადღებოთ აცხადებს, რომ არავის უფლება არა აქვს მის ნება დაურთველათ შეუდგეს შემოწირულებათა შეგროვებას. ხოლო თუ ვინმეს ხელშია უკვე შეგროვილი შემოწირულებანი, ასეთები დაუყოვნებლივ უნდა ჩააბარონ მთავარ კომიტეტს.

მთავარი კომიტეტი.

ლ ე ჩ ხ უ მ ი

(დამშეულთა დამხმარე მთავარი კომიტეტის მასალებიდან)

ლეჩხუმის მაზრა მთა გორიანი ცივი ქვეყანა არის, ზამთარი ადრე დგება, ხოლო გაზაფხული გვიან. გასული წლის ცივმა შემოდგომამ ეს მაზრა გაანადგურა. მთელი წელიწადი ლეჩხუმის მაზრისათვის ცუდი და ხიფათიანი იყო: ჯერ კიდევ გაზაფხულზე შუა აპრილამდის თოვლი აუღებელი იყო, შემდეგში კი დადგა შეუწყვეტელი გვალვა, რის მიზეზითაც გაზაფხულის თესვამ გასტანა ივანობის თვის დამლევ მდე.

ლეჩხუმში შუა მაისის შემდეგ ნათესი ყოველთვის საეჭვო არის მოსავლისათვის და დამოკიდებულია კარგს შემოდგომაზე, მით უმეტეს ივანობის თვეში ნათესი უიმედო უნდა ყოფილიყო და ასეც შეიქნა. გასული წლის შემოდგომა არაჩვეულებრივათ ცივი და წვიმიანი იყო, ოქტომბერში თოვლიც მოვიდა და მთელი სიმინდის ნათესი ქვეშ მოიძლვანა, ბევრს ადგილს ნახევრათ მწიფე და ბევრს ადგილს სრულიად უმწიფარი. ამით მოსავალი გაფუჭდა, სიმინდი ყანაშივე აშმორდა ტაროთ. არის სოფლები, სადაც სიმინდი, ეს უმთავრესი წყარო ხალხის კვებისა, ორი თვის სარჩოც არ მოსულა.

ეს გარემოება სრულიად უტყუარს საფუძველს გვაძლევს, რომ ლეჩხუმის მაზრას გაზაფხულიდგანვე უქადის აუცილებლად დიდი შიმშილი. საჭიროა ახლავე ზომების მიღება, დაგვიანება კი შექმნის სრულს უიმედობას, რომ ხალხის სტიქიურ უბედურებას ველარა უშველის-რა.

მოვიყვანთ შემდეგ საჭირო ცნობებს:

1) საკვების შესახებ

მაზრაში მცხოვრებთა რიცხვი 45,000 სულზედ მეტია. ამათგან დახმარება ეჭირვება ახალ მოსავლამდი ერთ მესამედს, ე. ი. 15,000 სულს 1 ლ მარტიდან ექვსი თვის განმავლობაში, ხოლო მეორე ერთ მესამედს—15.000 სულს 1 მაისიდან ოთხი თვის განმავლობაში, რომ ვიანგარიშოთ თვიურად მინიმუმი სარჩო კაცის სულზე საქონლიანათ 1 ნახევარი ფუთი, შესდგება ორივე შემთხვევაში თვეში 22,500 ფუთი.

პირველი ჯგუფისათვის ექვს თვეს $22,500 \times 6 = 135,000$ ფ.
მეორე ჯგუფისთვის ოთხ თვეს $22,500 \times 4 = 90,000 =$
სულ გამოსაკვებათ საჭიროა 225,000 ფუთი.

2) სათესლე მასალის შესახებ:

სიმინდის დასათესათ მაზრაში გადადებულია 13,360 დესიატინა, თითო დესეტინას უნდა თესლათ 3 ფუთი, ხოლო სულ დასჭირდება $13,360 \times 3 = 40,080$ ფ.

გაზაფხულის პურის დასათესად გადადებულია 6,680 დესეტინა. თითო დესეტინას უნდა თესლათ 10 ფუთი, ხოლო სულ დასჭირდება $6680 \times 10 = 66,800$ ფ.

ამნაირათ ლეჩხუმის მაზრისათვის საჭიროა გამოსაკვებათ და სათესლათ სიმინდი $225,000 + 40,080 = 265,080$ ფუთ. პური კი მარტის სათესლეთ 66 800 ფ.

მოვახსენებ რა ამას საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარ კომიტეტს (თანახმად მომართვისა № 17), დავძენ, რომ ადგილობრივ მაზრაში შეძენა აღნიშნული ხორბლეულობისა შეუძლებელია, რადგან არ რჩება არც ერთი მცხოვრები, რომ თავის სურსათით მიაწიოს ახალს მოსავლამდი, აუცილებელი რჩება შეძენილ იქნას ის მაზრის ფარგლებს გარეშე.

ლეჩხუმის მაზრის აღმასრულებელი კომიტეტ. თავმჯდომარის მოადგილე მანდარია.

თბილისის მაზრა.

დამშეულთა დამხმარე თბილისის სამაზრო კომისია იუწყება, რომ თბილისის მაზრაში წალკის რაიონში დამშეულია 15,000 კაცი. აღნიშნულია 3 შემთხვევა შიმშილით სიკვდილისა. შიმშილი გამოწვეულია გასული წლის მოუსავლობის გარდა კიდევ იმ გარემოებით, რომ განზრახული იყო წალკის მცხოვრებლების გადასახლება საბერძნეთში და გასულ წელში არ დათესილა ყანების 80 პროც. და მოტყუებულ მცხოვრებლებმა გაყიდეს მთელი თავისი ინვენტარი. ახალ მოსავლამდი აუცილებლად საჭიროა დახმარება თითო ფუთით სულზე თვეში, რაც შეადგენს 60,000 ფუთ პურს.

ქუთაისის მაზრა.

დაახლოვებითი გამოანგარიშებით ქუთაისის მაზრაში მცხოვრებლების რიცხვი, რომელსაც არ გააჩნია სრულიად სიმინდი და ხორბალი, აღწევს ამ ჟამად 107,642 კაცამდი.

მათ დასაკმაყოფილებლად როგორც ყანების დასათესათ წლის ბოლომდე საჭიროა 720,000 ფუთი მარცვალი იმ ანგარიშით, რომ თითო დესიატინას დასჭირდება 4 ფუთი თესლი და ერთი თვის განმავლობაში თავის გამოსაკვებათ ერთ სულზე ერთი ფუთი.

დამშეულთა ზემოხსენებულ საერთო რიცხვიდან, მოუსავლობისა და აგრეთვე შეგროვილ მარცვლეულობის უვარგისობის გამო, განსაკუთრებით სასწრაფო დახმარება ესაჭიროებათ შემდეგ თემებს:

1) სამტრედიის რაიონში—გომს, ეფემის, გამოჩინებულს და გულეიკარს, 2) ბაღდადის რაიონში—გორას, ზეკარს, ამაღლებასა და ბაღდადს. 3) ქუთაისის რაიონში—ფარცხანაყანევს, ბაშის, ოფურჩხეთს, ქვიტირს, მაღლაკს, მუხიანს და წყალტუბოს. 4) სვირის რაიონში—სვირსა და როდინაულს. ზემო აღნიშნული თემები საჭიროებენ დახმარებას თესლის სახით და საკვებათ, დაახლოებით 400,000 ფუთ მარცვალს. დამშეულ მცხოვრებლების დაკმაყოფილება მაზრის საშუალებით შეუძლებელია იმის გამო, რომ სხვა რაიონებს, რომელნიც უზრუნველყოფილნი არიან 2 თუ 3 თვით არ შეუძლიათ ბაზარზე გამოიტანონ გასასყიდად სურსათის საკმარისი რაოდენობა. ქუთაისის სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტი გთხოვთ, რაც შეიძლება ადრე, და რამდენადაც მოსახერხებელია, დაეხმაროთ დამშეულებს პურით, რადგანაც მათი რიცხვი თანდათან მატულობს და ამ დროს კი ახლოვდება თესვის კამპანია, რისთვისაც არ გვაქვს აუცილებელი საჭირო თესლის ფონდი.

სენაკის მაზრა.

სენაკის მაზრაში დამშეულთა რიცხვი შეადგენს, დაახლოვებით 1. ამ ჟამად საერთო მცხ. 30 პროც. ე. ი. 45,000 სული, 2. აპრილის თვიდან მცხ. 70 პროც. ე. ი. 85,000 სული აპრილის თვემდი საჭირო იქნება თვიურად სულზე 1 ფუთის ანგარიშით—130,000 ფ. ხორბალი ან სიმინდი.

სრულ და დაწვრილებითი ცნობებს წარმოგიდგენთ თემთა აღმასკომებიდან სათანადო ცნობების მიღების შემდეგ.

სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარის მაგიერ ხელს აწერს.

საქართველოს საბჭოთა პირველი ყრილობა

საფინანსო პოლიტიკა

(ამხ. [illegible] მოხსენება)

[illegible] წარმოების ძალით უნდა მიგვეწოდებია. მეორე, არა ნაკლებ მნიშვნელოვანი პრობლემა იყო შემდეგი: რაკი რუსეთში კომუნისტურ წესზე უნდა მოწყობილიყო წარმოება, ჩვენ ვგულისხმობდით, რომ დასავლეთშიც ასეთივე წესზე მოეწყობოდა, ვინაიდან რუსეთში კომუნისტური წესწყობილებაზე დამყარება მეურნეობისა, ხოლო დასავლეთში არსებული ბურჟუაზიული მეურნეობა ძალიან ძნელი შესათანხმებელი იყო. წარმოუდგენელი იყო არსებობა კომუნისტური სახელმწიფოსი, თუ მას არავითარი [illegible]

[illegible] ლემა იმ ფულის ნიშნის მუდმივი გაბათილების, რომელსაც დღეს საბჭოთა რესპუბლიკები ხმარობენ. არ გეგონოთ ამხანაგებო, რომ ეს პრობლემა მარტო ლოკალური ხასიათის იყოს, რომ მარტო საქართველოში არსებობდეს—ეს პრობლემა არის მსოფლიო პრობლემა, რადგან, ყველამ იცით, რომ ქაღალდის ფული მთელ ქვეყანაზე ყველგან დაშორდა ოქროს, რომ მათ შორის თანასწორი ღირებულება აღარ არსებობს: ქაღალდის ფრანკი აღარ უდრის ოქროს ფრანკს, ქაღალდის ლირა ოქროს ლირას, ქაღალდის [illegible] მაგრამ თუ გერმანიის მარკა 80-ჯერ დაეცა 7 წლის განმავლობაში, ეს იმას ნიშნავს, რომ ის კარგავდა თვეში 1|30 თავის ღირებულებისას. რასაკვირველია, ეს მეტისმეტად ცუდია, როგორც სავაჭრო ბალანსისათვის, ისე სავაჭრო ხელისუფლებისათვის. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ამას კიდევ გადაიტანს კაცი, მაგრამ როდესაც ფული ერთი 300,000-ჯერ დაეცემა, მაშინ კი ამის გადატანა მეტისმეტად ძნელი ხდება. და სწორეთ 300,000 ჯერ დაკარგა რუსეთის მანეთმა თავისი ღირებულება, მე გიჩვენებთ იმ შედეგს, რომელიც მოსდევს ამ ფულის დაქვეითებას. საქმე იმაშია, რომ ნორმალურ კურსს მუდამ 4 დამახასიათებელი თვისება აქვს, ეკონომიური მეცნიერება ასე ამბობს, პირველი, ფული არის უნივერსალური საქონელი, რომელიც ყველა სხვა საქონელზე გაიცვლება შემდეგ ფული არის საზომი საქონლის ფასისა, მესამე—გაცვლა-გამოცვლის საშუალება და მეოთხე—სიმდიდრის დაგროვების საშუალება. და აი ამ 4 თვისებიდან რუსულ ფულს აღარც პირველი და აღარც მეოთხე თვისება აღარ აქვს, მას დარჩა მეორე და მესამე თვისება, ე. ი ეს ფული არის საზომი ფასისა—ერთი, გაცვლა-გამოცვლის საშუალება—მეორე. მაგრამ საზომს თუ მუდმივი ხასიათი არა აქვს, მაშინ, რასაკვირველია, ჰკარგავს თავის მნიშვნელობას: თუ მაგალითად არშინს ხან გავაგრძელებთ, ხან დავამოკლებთ, რასაკვირველია, ის ვერ გაგვიწევს საზომის მოადგილეობას. სწორეთ ასეა ჩვენი მანეთის მდგომარეობა. საქმე იმაშია, რომ ფულის დაცემამ ისეთი სწრაფი ხასიათი მიიღო, რომ ყოვლად შეუძლებელი გახდა მისი საზომათ ხმარება. რაკი ეს შეუძლებელი გახდა, მან მესამე თვისებაც დაჰკარგა. ეს კი იწვევს უკვე ეკონომიურ უბედურებას, რომელსაც უნდა ვებრძოლოთ. ეს თეორიული დებულება პრაქტიკულ ნიადაგზე რომ გადავიტანოთ, ასე გამოვა: მივალთ მედუქნესთან და ვეტყვით, მომყიდეთ გირვანქა ლურსმანი, ის გვეტყვის: არ მინდა შენი ფული, რადგან, მე არ ვიცი ხვალ მაგით რას ვიყიდი, ან რამდენი უნდა მივცე. მაშასადამე, ფულს საზომი ხასიათი ეკარგება და ჩვენ ერთ მეურნეობის ეპოქიდან ევარდებით სულ სხვა მეურნეობის ეპოქაში, ნატურალურ გაცვლა-გამოცვლის ეპოქაში. ასეთ ბედს გვიქადის ჩვენ ფულის ნიშნების სწრაფი დაცემა, რომელსაც ჩვენ დღეს განვიცდით. ეს პრობლემა, როგორც მოგახსენეთ, მსოფლიო პრობლემა არის, მაგრამ უმწვავესი ხასიათი მხოლოდ ჩვენში მიიღო და დასაწყისი ყოველ ფინანსიურ რეფორმისა აქ უნდა ვეძიოთ: სანამ ჩვენ რაიმე ხასიათს არ მივცემთ ფულის ნიშნებს, მანამ ფინანსების მოწესრიგებაზე ლაპარაკი ზედმეტი იქნება. პრაქტიკულად, საუბედუროთ, ამ ფულის დაცემამ და მისმა სწრაფმა გაბათილებამ სწორეთ მაშინ მოგვისწრო, როდესაც ახალ ეკონომიური პოლიტიკაზე გადასვლა მოვინდომეთ. ახალი ეკონომიური პოლიტიკა როგორც მოგახსენეთ, ამხანაგებო, არის ანგარიშზე დამყარებული პოლიტიკა. კომუნისტური რესპუბლიკა, საბჭოთა რესპუბლიკა უარყოფს უკვე ძველ დებულებას, რომ სახელმწიფო გაძლევთ თქვენ მუქთად რაც შეუძლიან და მოგთხოვთ აგრეთვე მუქთად თქვენ, რაც შეგიძლიანთ მისცეთ მას, ეხლა კი ასე არ გახლავთ, ჩვენ ვეუბნებით ჩვენ საწარმოვო დაწესებულებებს: დადექით საკუთარ ანგარიშის ნიადაგზე, ნურავის მუქთად ნურაფერს ნუ მისცემთ და ნურაფერს მუქთად ნუ მოითხოვთ. მართალია 3 თვეა, რაც ჩვენ გადავედით ამ საანგარიშო ნიადაგზე. მაგრამ ამ გადასვლას ის თავსატეხი საკითხი უშლის ხელს, რომელზედაც გვქონდა ლაპარაკი. ეს გახლავთ ფულის გაბათილების საკითხი. წარმოიდგინეთ ასეთი უბრალო მაგალითი: ჩვენ გვაქვს თბილისში კომუნალური მეურნეობა ტრამვაი, სასაკლაო და სხ. ყველა ისინი ამ უკანასკნელ თვეებში მოწადინებული არიან ახალ ეკონომიურ ნიადაგზე დადგნენ, გადავიდნენ ანგარიშის ნიადაგზე, იანგარიშეს ტრამვაის გასავალი, შემოსავალი და გამოვიდა, რომ ყველაფერს ისინი დააკმაყოფილებენ. ბოლოს კიდევ რაღაც უნდა დარჩენოდათ, მაგრამ წარმოიდგინეთ, რომ საუბედუროთ როცა თვის ბოლო მოახლოვდა, მათმა დაგროვილმა ფულმა, რომელიც ბანკში ინახებოდა მიმდინარე ანგარიშზე, იმდენათ დაჰკარგა თავისი მნიშვნელობა, რომ პურის ფულისთვისაც აღარ ეყო ტრამვაის. მაშასადამე, რა მხრივადაც არ უნდა მიუდგეთ სა-[illegible]

[illegible] ჩვენ დაუბრუნოთ ეხლანდელ ფულს თავისი ძველი ღირებულება, ზედმეტია. ჩვენ უნდა დავისახოთ უფრო ადვილი მიზანი: შეჩერება ამ ფულის მუდმივი დაცემისა. ჩვენ, რომ მივახწევდით მისთვის ძველი ღირებულების ერთი მესამედის მიცემას, ეს უკვე კარგი დასაწყისი იქნება, მაგრამ თუ კი ეს მანეთი ყოველ დღე თავის ღირებულებას დაჰკარგავს, ყოვლად შეუძლებელია ეკონომიური პოლიტიკის გამოცვლა და საერთოდ ფინანსების მოწესრიგება.

ეხლა, ამხანაგებო, ნება მიბოძეთ მიგითითოთ იმ საშუალებებზე, რომლებითაც შეიძლება ამ საკითხს მოუაროთ, უმთავრესი მიზეზი ფულის კურსის მუდმივი დაცემისა არის ის მანქანა, რომელიც ფულებს ბეჭდავს. ის არის დასამტვრევი, რადგანაც ამდაბლებს ამ ფულის კურსს. რამდენ მეტს მილიარდს გამოუშვებს, იმდენად ფულის კურსი ბათილდება და ეცემა. ამნაირად ვამდაბლებთ ჯამაგირებს. ამიტომ, ვისაც სერიოზულად სურს კურსის გამოსწორება, მან უნდა იფიქროს საემისიო მეურნეობის მოსპობაზე. ეს ახალი აზრი არ არის. ჩვენი ცენტრალური ორგანოები ოთხი ხუთი თვეა თავს იმტვრევენ ამ საკითხზე, მათ იციან რა გზით უნდა მოსპონ საემისიო მეურნეობა და რა უნდა შექმნან მის ადგილას. საემისიო მეურნეობის მოსპობა შეიძლება მაშინ, როდესაც ჩვენ შევქმნით სხვა რამ მეურნეობას, რომელიც მოგვცემს წყაროს. ასეთი მეურნეობა უნდა იყოს გადასახადებზე დამყარებული მეურნეობა. რევკომების და სხვა დაწესებულებების დადგენილებით და ინიციატივით დიდი ხანია შეუდექით ამ დებულების გატარებას. ჩვენ შემოვიღეთ გადასახადები—პირველად სანიტარული, ეს დროებითი ხასიათისა იყო. შემდეგ შემოსავლის ქვალობაზე გადასახადი, სააქციზო და სხვა. ამნაირად, წყარო უკვე გამოძებნილია, მეორე მხრივ შეზღუდვა ემისიისა დიდი ხანია ტარდება ცხოვრებაში. ექვსი თვეა, რაც მიუხედავად იმ დაყენებულ მოთხოვნილებისა, რომელსაც უწყებები გვიდგენენ ჩვენ, რასაკვირველია, ცენტრალურ ორგანოების ნებართვით, უცხადებთ ყველას, რომ ჩვენ გვაქვს ამდენი მილიარდი დღეში, მისი გადამეტება შეუძლებელია, რადგანაც სამჯერ თუ გავადიდეთ ემისია—სამჯერ დაეცემა ფულის კურსი და ასე.

ამიტომ, ექვსი თვის განმავლობაში ერთ და იმავე რიცხვზე ვიყავით გაჩერებული. ესეც უწყობდა ხელს ფულის მუდმივ ხასიათს და ისე სწრაფად არ სცემდა. შემდეგ საჭირო არის ახალი მეურნეობის სისტემისათვის ბიუჯეტის შემუშავება. აქედან გადავდივარ მეორე პრობლემაზე. ეს პრობლემა ახალი მეურნეობის პრობლემაა. ბიუჯეტი გულისხმობს თანასწორობას შემოსავლის და გასავლის შორის. სანამ ჩვენ ბიუჯეტის თანასწორობას ვერ მივაღწევთ, რომ შემოსავლით ვფარავდეთ გასავალს, მანამ არც კურსი გაუმჯობესდება და არც ფინანსიური მდგომარეობა გამოკეთდება. ამიტომ ეს ოთხი თვეა, რაც ვეხვეწებით და ვემუდარებით ყველა კომისარიატს, რომლებიც, რასაკვირველია, ამაში თანახმანი არიან, რომ ეს ხარჯთ აღრიცხვა, ეს ბიუჯეტი შეადგინონ, ბოლოს იქამდე მივედით, რომ ჩვენც და ჩვენმა მეზობელმა რესპუბლიკებმაც ბიუჯეტი შევადგინეთ. საუბედუროთ, ეს ხარჯთ-აღრიცხვა არაფერს გვეუბნება სანუგეშოს, იმიტომ, რომ საერთო ხარჯთ აღრიცხვიდან გამოდის, რომ ჩვენ გვჭირდება წელიწადში 67 მილიონი ოქროს მანეთი. ეს ისეთი უზარმაზარი თანხაა, რომლის საიდანმე გამოწურვა შეუძლებელია. მაგრამ ჩვენ ვიცით, როგორ მოთხოვნილებებს გვიყენებენ ჩვენი უწყებები. რა თქმა უნდა, ეს მოთხოვნილებები გაზვიადებულია. ამ უწყებების გზა სწორი არ არის იმიტომ, რომ თუ ფინანსიურ მდგომარეობის გაუმჯობესობა გვინდა ჩვენ, მაშინ გასავლიდან კი არა, შემოსავლიდან უნდა დავიწყოთ საქმე. პირნათლად გამოანგარიშებული შემოსავალი შემდეგ უწყებებს უნდა წარუდგინოთ—აი ჩვენი თანხა და ყველა ჩვენი წარმოება. ეს თანხა უნდა იყოს გაყოფილი ისე, რომ ყველა დაკმაყოფილდეს. აი ამ გზას უნდა დავადგეთ, და ამიტომ თქვენც გემუდარებით, ყოველმა თქვენგანმა უნდა შეიგნოს და სხვასაც შეაგნებინოს, რომ სხვა გზა ჩვენთვის საძიებელი არ არის. ჩვენ უნდა აღვრიცხოთ ყველა შემოსავლის წყაროები, რომელიც ჩვენ ხელში არის და აი ამ წყაროების მიხედვით უნდა იყოს ჩვენი გასავალიც.

აი, მაგალითად, ნარკომპროდს რომ არ ჰქონდეს ორი ათას ფუთზე მეტი [illegible] განაც მეტს გამოუშვებთ ფულს, იმდენად დავსცემთ მის კურსს. ჩვენი იდეალი კი არის, რომ მოვსპოთ ეს ჩარხი, ეს ფულის ქარხანა და მაშინ კურსი აიწევს. ეს საანბანო ჭეშმარიტებაა, რომ რაც არის შემოსავალი, ისეთი უნდა იყოს გასავალი, უამისოთ არ შეიძლება. რასაკვირველია, კომისარიატები გვეუბნებიან, რომ ჩვენი შემოსავალი ისეთი მცირე და უმნიშვნელოა, რომ მათზე ფეხის გაწვდენა არ შეიძლება. ეს მართალია, მაგრამ უნდა მაინც გამოვძებნოთ საშუალება. ეს საშუალებები არის—თვით გასავლის შემოკლება და ამისათვის ბევრი გზებია. ამ საშუალებებს ჩამოვთვლი: პირველ ყოვლისა—შტატების შემოკლება; ჩვენ სამი თვეა გავიძახით, რომ მეტისმეტად გაზვიადებულია ეს შტატები და თუ შევამოკლეთ ფინანსიური შვებას მოგვცემს. ჯერ კიდევ ნიკოლოზის დროს საქართველოს ტერიტორიას რომ მიუმატოთ ართვინის და არტაანის ოლქები—მსახურობდა მხოლოდ 15,016 კაცი. მოხელეების ამ რიცხვმა მენშევიკების ხელისუფლების დროს მიაღწია 25 ათასამდე. ახლა კი, საბჭოთა ხელისუფლების დროს, ეს რიცხვი 63 ათასს აღემატება. როცა ეს ციფრები გამოვარკვიე და ახალ ეკონომიურ პოლიტიკას დავადექით, დავინახეთ, რომ უნდა შევამოკლოთ ორჯერ-სამჯერ ეს რიცხვი, რომ ნორმალური დამოკიდებულება დამყარდეს მოსამსახურეთა შორის, რადგანაც თუ სახელმწიფოში სცხოვრობს 2 მილიონი კაცი, მას მოსამსახურე უნდა ჰყავდეს 50,000 კაცი. ამაში შედის არმია, მილიცია და სხვა. ასე რომ მეცნიერულის თვალსაზრისით, რაკი საქართველოში ორი მილიონი მცხოვრები არის, მას უნდა ჰყავდეს 40,000 კაცი, ჯარიანად და მილიციით. ჩვენ ვეცდებით, რომ ეს იდეა გავატაროთ. მაგრამ, საუბედუროთ, ჯერ ბოლომდე ვერ მივიყვანია, კომისრებზედაც ითქმის იგივე. დღეს კომისარიატებში 18,000 კაცი მოიპოვება. და ასე ფართოდ საქმის დაყენება ჩვენ არ შეგვიძლიან. შემდეგ, არის კიდევ ზომა შტატების შესამოკლებლად. ზოგიერთი დაწესებულებები, რომლებიც არსებობენ პროვინციაში და აქაც, რომელთაც, განსაკუთრებით, სამეურნეო, ერთი და იგივე ხასიათი აქვს, ამ რამდენიმე დაწესებულების ყოლა საჭირო არ არის. ამას ერთი სენი სდევს. ის, რომ იკრებს ბევრ მოსამსახურეებს, ფართოვდება და თუ სადმე არსებობს ასეთი ანალოგიური დაწესებულებები, ისინი უნდა შევაერთოთ და ამნაირად საგრძნობლად შევამოკლებთ შტატებს. ნება მიბოძეთ ეს ცოტაოდნათ გავაფართოვო. საკითხს ასე ვსვამ: არც 18 კომისარი არის საჭირო, იმიტომ, რომ თუ რუსეთის კონსტიტუციას მივმართავთ, და ვიტყვით იქ 18 კომისარიაო, მარტო ამაზე დამყარება არ ვარგა. მაშინ აჭარას, აფხაზეთსაც ისეთივე 18 კომისარი უნდა ჰყავდეს. ეს შეუძლებელია. კონსტიტუცია შეიძლება ისეთივე დარჩეს, კომისრების რიცხვი კი უნდა შევამციროთ. ამ 18 კომისრიდან რომ 5—6 დავტოვოთ, გაცილებით შემოკლდება ხარჯები და შემსუბუქებას იგრძნობს სახელმწიფო. ყოველ კომისარს აქვს ჩვეულება ზედმეტი დაწესებულებების შექმნისა, შტატების გადიდებისა და კრედიტების გამოთხოვისა. საქმე იმაშია, რომ რუსეთშიც საუბედუროდ, ასე იყო ამ ორი წლის განმავლობაში. საფინანსო კომისარიატს უყურებენ, როგორც ადვილ კომისარიატს, რომელზედაც ფიქრობენ, რა დიდი საქმეა ფულების ბეჭვდა და გაცემა. ამიტომ ყოველი კომისარიატი ისეთ თანხებს ითხოვს, რომლის დაკმაყოფილება, აზრიან ფინანსიურ პოლიტიკის თვალსაზრისით, ყოვლად შეუძლებელია. ამას უნდა გადავაჩვიოთ ჩვენი დაწესებულებები. 25 თებერვლიდან 25 ნოემბრამდე უმთავრესი კომისარიატები მოითხოვდნენ ისეთ თანხებს, რომელთა დაკმაყოფილებაც არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლებოდა სახელმწიფოს ფინანსიური პოლიტიკის აშკარა ზიანის მიუყენებლად.

რასაკვირველია, რომ ეს თანხები მიგვეცა, მაგალითად, ჯანმრთელობის კომისარიატისთვის, იგი გაამშვენიერებდა ან ბორჯომს, ან კოჯორს, ან სხვა რამეს გააკეთებდა. მაგრამ ყველა ამას მიზანშეწონილობის თვალსაზრისით უნდა შევხედოთ. ემისიის გადიდება გამოიწვევდა მუშებისთვის ჯამაგირის რამდენჯერმე მომატებას. განა შევიძლებდით ამას? აი ამას წინათაც მოუმატეთ, მაგრამ საუბედუროთ აქამდის ვერ შევსძელით ჯამაგირების გადახდა ახალ ტარიფებით. შემდეგი პირობა, რომელიც საჭიროა ამ ფინანსიურ მდგომარეობაში, არის განტვირთვა სახელმწიფო [illegible] სავალი სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი. ჩვენც ასე უნდა შე[illegible]ლოთ. იმ კომისარიატებს, რომელთაც ადგილობრივი ხასიათი აქვთ, [illegible] დავავალოთ, რომ ადგილობრივი ხარჯები გადაახდევინოს ადგილობრივ დაწესებულებებს. ასე იყო თვითმპყრობელობის დროსაც. ეს მეტად დიდ შეღავათს მისცემს სახელმწიფო ბიუჯეტს. დღეს კი [illegible] სხვა მდგომარეობა არის. რაც [illegible] მოხდეს, რა ხარჯიც არ უნდა [illegible]დეთ, მაშინვე მიაშურებენ სახელმწიფო კასას და ადგილობრივ რესურსები კი უყურადღებოთ არის მი[illegible]ვებული. ამიტომ ჩვენმა ცენტრალურმა ორგანომ უკვე გამოაქვეყნა დეკრეტი ადგილობრივ გადასახადის სახეზ. რაკი ეს დეკრეტი გამოქვეყნებულია, იგი გატარებული იქნება ცხოვრებაში და ადგილობრივ საბჭოთა ორგანოებს ექნებათ წყარო, რომლის საშუალებით ისინი შესძლებენ საკუთარ ადგილობრივ მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას. ეს მეტად დიდ შეღავათს მისცემს ბიუჯეტს და ჩვენს ფინანსებს. ამას [illegible] და, ამხანაგებო, მე მინდა ერთი [illegible] თავრესი მოთხოვნილება წამოვაყენო. ჩვენ აქამდე ვერ შევქმენით თანასწორობა ბიუჯეტის, შემოსავლის და გასავლის შორის. ამისათვის [illegible] საჭირო შესრულება ერთ-ერთ პირობისა. ჩვენ უნდა მოვთხოვოთ სამეურნეო კომისარიატებს, რომ მათ [illegible]მე შემოსავალი მოგვცენ და თუ [illegible]ნი უარს იტყვიან და სახელმწიფოს მოსთხოვენ ახალ-ახალ ხარჯებს, [illegible] საუბედუროთ ხდება დღემდე, მაშინ ჩვენ ვერ შევსძლებთ ჩვენი ფინანსიური მდგომარეობის გაუმჯობესებას. დღეს ჩვენგან თანხებს მოითხოვენ უდიდესი სამეურნეო კომისარიატები, მაგალითად მიწად-მოქმედების კომისარიატი, სამეურნეო საბჭო და [illegible]მე ეჭვი არ შეპარება და სრულებით არ მინდა იმის თქმა, რომ ისინი უხეიროდ ხარჯავენ, თავის თავად ცხადია, თუ ისინი თხოულობენ, [illegible]თუოდ რაიმეს გაკეთება უნდათ. როდესაც სამეურნეო საბჭო გვეუბნება, რომ წელიწადში 5 მილიონი ოქრო დაგვაკლდება, იგულისხმება, [illegible] ისინი უსათუოდ რამეს აკეთებენ, აკეთებენ გზებს, წყლებს, ხიდებს [illegible] სხვა როდესაც მიწათ მოქმედების კომისარიატი ამბობს, რომ მას [illegible]კლდება 50 მილ. ოქრო და მო[illegible] კი ვერაფერს მოგცემთ, ეს იმას ნიშნავს, რომ მის წინ რაიმე ამოცანა არის და ამისთვის ხარჯავს. მაგრამ ამხანაგებო, მე მინდა ასე დავსვა საკითხი. ამაზე დიდი ამოცანა, რომელიც ჩვენ წინ არის,—არ არსებობს. ეს დიდი საკითხი ის არის, რომ [illegible] მუშას მივცეთ ეკვივალენტი არ [illegible] ფილა ისეთი ხანა, რომ მუშა, რომელიც მუშაობდა ქარხანაში არ მი[illegible] სამი-ოთხი მანეთი; ჩვენ ხომ მუშას შრომის ეკვივალენტსაც ვერ ვაძლევთ. მაშ რაზე გვეხარჯება ფული? ამიტომ ჩვენ სამეურნეო კომისარიატებს [illegible] და მოვთხოვოთ, რომ მოგვცენ შემოსავალი. ეს ზეპირი განცხადება [illegible] არის. თვითმპყრობელობა ჩვენ[illegible] უკეთ ინახავდა მოსამსახურეებს, [illegible]რამ იგი საქართველოს ტერიტორიაზე სულ ხარჯავდა—25 მილიონ[illegible] ნეთს, ეხლა კი საიდან გაჩნდა [illegible] მილიონი მანეთი ოქროთი, ძნელი გასაგებია. ჩვენ გაცილებით ნაკლებს ვაძლევთ მუშებს შრომის სასყიდელში, ვიდრე ძველად ეძლეოდათ. [illegible] რაშია საქმე. მაშასადამე აქ რაღაც უწესოებაში და მოუქნელობაში უნდა იყვეს საქმე. როცა ჩვენ ვთხოულობთ, რომ სამეურნეო კომისარიატებს [illegible] და დაეკისროს სახელმწიფოსათვის შემოსავლის მიცემა, ჩვენ ვემყარებით შემდეგს: მე გადაგიშლით [illegible] შევიკთა ბიუჯეტს და წაგიკითხავთ: პირველ წელიწადს მენშევიკების მთავრობას სახელმწიფო მამულებმა მისცა იმდენი შემოსავალი, რომ და[illegible]რეს 57 პროც. მთელი ბიუჯეტის; მეორე წელიწადში ამ სახელმწიფო მამულებმა მისცეს 54 პროც. მე[illegible] წელიწადს 47 პროც. მას შემდეგ ამხანაგებო, რა მოხდა. შემცირდა მამულები? მას შემდეგ სახელმწიფო მამულები არამც თუ შემცირებულა, არამედ გაიზარდა. განსაკუთრებით ვეკითხები უმაღლეს სამეურნეო საბჭოს, მენშევიკებს ნაციონალიზაცია არ მოუხდენიათ, როგორც ჩვენ. ამიტომ ჩვენი სახელმწიფოს ხელში დღეს უფრო გაცილებით მეტი ქონება არის, ვიდრე ეს იყო მენშევიკების დროს. თუ კი ისინი ამ სახელმწიფო მამულების შემოსავლიდან ფარავდნენ [illegible] პროც. ბიუჯეტისას, თქვენც რაღაც უნდა მოგვცეთ. უამისოდ ცხოვრება შეუძლებელია.

(დასასრული იქნება)

რენციაზე და მიანდვეს რუსეთის რესპუბლიკას დასდოს და ხელი მოაწეროს ყველა აქტებს, რომლებიც შეიძლება გამომუშავებულ იქნენ ევროპის მომავალ საერთო კონფერენციაზე.

თათბირის ოქმი ასეთია: ხსენებულ რესპუბლიკების სრულუფლებიან წარმომადგენლებმა: აზერბეიჯანის—ალიშირვალმა, სომხეთის—ს. ტერ-გაბრიელიანმა, საქართველოს—მ. ცხაკაიამ, ბელორუსეთის—ა. ჩერვიაკოვმა, ბუხარის—დ. ხოდჯაევმა, შორეულ აღმოსავლეთის რესპუბლიკის—ნ. მატვეევმა, უკრაინის—ნ. პოპოვმა, ხორეზმის საბჭოთა რესპუბლიკის—აბ. ხოდჯაევმა ხელი მოაწერეს შემდეგ ოქმს: მოქმედებენ რა თითოეულ მათგანის მიერ რ. ს. ფ. ს. რ. მთავრობისადმი გადაცემულ რწმუნებათა საფუძველზე და განიხილეს რა ხსენებულ რესპუბლიკების ინტერესების წარმომადგენლობის საკითხი ევროპის საერთო კონფერენციაზე, რომელიც უნდა შესდგეს უმაღლეს საბჭოს მიერ მთავარ მოკავშირე და შეთანხმებულ სახელმწიფოების 1922 წ. 13 იანვრის თარიღის მოწვევის თანახმად, დაადგინეს: ყველა ზევით ჩამოთვლილ დამოუკიდებელ რესპუბლიკების განუყრელ ძმურ კავშირის გამო რ. ს. ფ. ს. რ. უფრო ნამდვილი უზრუნველყოფისათვის ხსენებულ კონფერენციაზე ამ რესპუბლიკების ინტერესებისა, მიენდოს რ. ს. ფ. ს. რ. იყოს წარმომადგენელი და დამცველი ამ კონფერენციაზე ჩამოთვლილ 8 რესპუბლიკის ინტერესებისა და მათი სახელით დასდოს და მოაწეროს ხელი ყველა აქტებს, რომლებიც შეიძლება გამომუშავებულ იქნან ამ კონფერენციაზე,—აგრეთვე ყოველგვარი ამ კონფერენციასთან პირდაპირ და ან არაპირდაპირ დაკავშირებულ ცალკე საერთაშორისო ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს სახელმწიფოებთან, რომლებიც წარმოდგენილი იქნებიან ამ კონფერენციაზე და აგრეთვე სხვა სახელმწიფოებთან, და გადასდგას ყველა აქედგან გამომდინარე ნაბიჯები,—რის დასამტკიცებლად ზევით ჩამოთვლილმა სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ხელი მოაწერეს ამ ოქმს და დააკრეს თავიანთი ბეჭდები.

ეს ოქმი შედგენილია და ხელმოწერილია მოსკოვში, კრემლში, 1922 წ. 22 თებერვალს, 9 ერთნაირ ეკზემპლიარად.

ხელმოწერილია და ბეჭედ დაკრული.

ამხ. კალინინის განცხადება.

ამის ხელის მომწერი, რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე, რომელიც მოქმედობს სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის საგანგებო სესიის მიერ 1922 წლის 27 იანვრის რწმუნებების თანახმად, სიამოვნებით იღებს რ. ს. ფ. ს. რ. სახელით ძმურ რესპუბლიკებიდან დავალებას, რომელიც სავსებით შეესაბამება საბჭოთა რუსეთის და ფედერატიულ რესპუბლიკების ინტერესებს.

რუსეთის რესპუბლიკის მთავრობა მიიღებს ყოველგვარ ზომებს იმისთვის, რომ მასთან ძმური და განუწყვეტელი კავშირით დაკავშირებულ რესპუბლიკების ინტერესები კონფერენციაზე დაიცვას სათანადოთ. ის ფხიზლად ადევნებს თვალყურს რათა დელეგაციამ, რომელიც არჩეულია რუსეთის რესპუბლიკის მთავრობის მიერ და წარმომადგენილი რუსეთის და მოკავშირე რესპუბლიკებისა ევროპის საერთო კონფერენციაზე, მედგრად დაიცვას მათი ინტერესები და თავის დროზე მიაწოდოს მოკავშირე ძმურ რესპუბლიკების მთავრობებს ცნობები კონფერენციის მუშაობის მსვლელობის შესახებ.

გენუას კონფერენციის შესახებ

რუსეთის საერთაშორისო მდგომარეობა

ვარშავა. 26 თებერვალი. რ. ს. ფ. ს. რ. სრულუფლებიანი წარმომადგენელი კარახანი, პარიზში „გაინტის" თანამშრომელთან საუბარში აცხადებს: ჯერ კიდევ 1919 წელს, როცა აღიძრა საკითხი, პრინცების კუნძულებზე კონფერენციის მოწვევის შესახებ, რუსეთი ერთად-ერთი ქვეყანა იყო, რომელიც თანხმდებოდა კონფერენციის მოწვევაზე. ეს კონფერენცია არ შესდგა, რადგანაც საბჭოთა რუსეთის მტრებმა გამოუცხადეს მას ომი ყველა ფრონტებზე. მაგრამ მოვლენათა მსვლელობამ თავისი საქმე გააკეთა. ეხლა ყველასათვის ცხადია, რომ უკონფერენციოთ არ შეიძლება თავის დაღწევა მეურნეობის მძიმე მდგომარეობიდან, რომელსაც განიცდის მთელი ევროპა. გენუის კონფერენციის ინიციატივა აღნიშნა კარახანმა, ეკუთვნის ინგლისის მიმხვდარ და მომქმედ დიპლომატიას. საფრანგეთი, რომლის დიპლომატია აქამდე ვერ განთავისუფლებულა ომის შემდეგ დაბრმავებიდან, იძულებულია მონაწილეობა მიიღოს კონფერენციაში, მიუხედავად იმისა, რომ ეს მისთვის არაფრად სასიამოვნოა. საფრანგეთს არა ერთხელ ქონდა საშუალება ეწარმოებია რუსეთის საკითხში დამოუკიდებელი პოლიტიკა,—ასეთი შესაძლებლობა,—ხაზს უსვამს კარახანი,—მას აქვს ეხლაც. ევროპის დაკმაყოფილების თვალსაზრისით, იქნებოდა საწყენი, თუ რომ საფრანგეთი საბოტაჟს გამოუცხადებდა გენუის კონფერენციას. რაც შეეხება ამერიკის მონაწილეობას კონფერენციაში, ის საეჭვოა. ამ „მსოფლიო ბანკის" თავშეკავებული მოპყრობას კონფერენციის საკითხისადმი, ზოგიერთები ხსნიან ამერიკის განსაკუთრებული პოზიციით რუსეთის მიმართ. და ეს არაა მართალი. პირველ რიგში დგას ამერიკის და საფრანგეთის დამოკიდებულება და საკითხი ევროპის ვალებზე. რუსეთის მეზობელ სახელმწიფოებთან დამოკიდებულების შესახებ, კარახანმა აღნიშნა, რომ ის დამოკიდებული იქნება იმ კეთილმეზობლური განწყობილების ხარისხზე, რომელიც უკვე დამყარებულია რუსეთს და სხვა სახელმწიფოებს შორის. მაგრამ, თუ მაგალითად, ფინეთი მონაწილეობას მიიღებს რუსეთის მეურნეობის აღორძინების საკითხში, ამ პროექტს რუსეთი მოეპყრობა უარყოფითად. რაც შეეხება რუსეთ-პოლონეთის ურთიერთობას, ის საგრძნობლად გაუმჯობესდა და მიიღებს ნორმალურ ფორმას შედეგად იმ სავაჭრო ხელშეკრულებისა, რომელიც უნდა დაიდვას მათ შორის. ორთავე ქვეყნებს შორის სათანადო ურთიერთობის დამყარებას წინ ეღობება საფრანგეთის პოლიტიკა. აი რატომ, ხაზი გაუსვა კარახანმა, ჩვენ უნდა განვაცხადოთ აშკარად, რომ თვითეული სახელმწიფო, რომელიც თავის პოლიტიკას დაუმორჩილებს საფრანგეთის პოლიტიკას შეგხვდება ჩვენ გენუის კონფერენციაზე წინააღმდეგობით. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ პოლონეთი მიხვდება, თუ როგორ პირობებში შეუძლია მას იმედი იქონიოს ჩვენი ურთიერთობის მოწესრიგებაზე და ექნება სახეში ეს პირობები გენუის კონფერენციაზე მონაწილეობისთვის თავისი პროგრამის შემუშავების დროს."

მცირე ანტანტა

მოსკოვი, 6 მარტი (რადიო) ჩეხო-სლოვაკიის მთავრობამ ოფიციალურად გამოაქვეყნა ჩეხო-სლოვაკიასა და სამხრეთ-სლავიის შორის მიღწეული შეთანხმება გენუის კონფერენციის საკითხის შესახებ. 25 მარტისათვის ბელგრადში დანიშნულია მცირე ანტანტისა და პოლონეთის ექსპერტების შეხვედრა.

საუწყებათაშორისო კომისია და რუსეთის საკითხი

მოსკოვი. 6 მარტი (რადიო). პარიზიდან იუწყებიან, რომ საუწყებათაშორისო კომისიის მიერ გენუის კონფერენციისათვის სამზადისი მუშაობა დამთავრებულია. თათბირის მთავარ საგანს შეადგენდა რუსეთის საკითხი, თათბირი შეეხო რუსეთის განაპირა ადგილების გამოცხოველებას; მაგალითად, არხანგელსკის გუბ. ტყეების სიმდიდრეთა საექსპლოტაციოდ უკვე ეწყობა ინგლისის, საფრანგეთის და გერმანიის სატრანსპორტო საზოგადოებანი, და აგრეთვე შეეხო დონის ნახშირით მდიდარ ოლქის, ყუბანის პურით მდიდარ ოლქის და კავკასიის ნავთის მრეწველობათა აღდგენის საკითხს.

მზად უნდა ვიყვეთ

რომი. 2 მარტი. იტალიის რადიო იუწყება. ბერლინიდან მოსული ცნობებით, ტროცკიმ მოსკოვში წარმოთქმულ სიტყვაში ჯარების კრებაზე განაცხადა, რომ „ჯარის რიცხვი თან და თან უნდა გაიზარდოს გენუის კონფერენციის მიმდინარეობის პეროდში. საბჭოთა რუსეთი მზად უნდა იყოს მასზე გარედან შესაძლებელ თავდასხმის გამო. საბჭოთა რუსეთი, სთქვა ტროცკიმ (ბერლინის ცნობით) არ დაყრის იარაღს, სანამ მის მოსაზღვრე ქვეყნებში არ დაამყარებს საბჭოთა ძალა-უფლებას".

იტალიის მთავრობის რწმუნება

რომი, 2 მარტი (რადიო). გაზეთების ცნობით, იტალიის მთავრობამ დაარწმუნა ჩიჩერინი, რომ რუსეთის დელეგაცია გენუაში ისარგებლებს ყველა გარანტიებით და პრივილეგიებით, რომელიც კი სხვა მთავრობებს და დელეგაციებს მინიჭებული ექნება.

უარი ოპეკაზე

ბორდო. 2 მარტი (რადიო). საბჭოთა დელეგატები ლონდონში აცხადებენ. ბრიტანეთის მთავრობის მოთხოვნილება რუსეთის ექვსი თვის გამოცდის შესახებ ხდის თვით რუსეთის მონაწილეობას გენუის კონფერენციაზე საეჭვოდ. რუსეთი მოითხოვს თავისთვის თანასწორ უფლებებს სხვა სახელმწიფოებთან ერთად და უარყოფს რა სახისაც არ უნდა იყოს ყოველგვარ ოპეკას.

ამერიკელები კონფერენციის შესახებ

ნაუენი. 2 მარტი (რადიო). გავლენიანი „ნიუ-იორკ ჰერალდი" მოითხოვს საერთაშორისო ეკონომიური კონფერენციის აუცილებლად მოწვევას, ევროპის სახელმწიფოების შესათანხმებლად სამხედრო პრობლემისა ევროპის სახელმწიფოების ეკონომიურად აღდგენისა და საერთაშორისო ვალების მოწესრიგებისათვის, რასაც შეადგენს გერმანიის საკონტრიბუციო გადასახადები და ამერიკის სესხი მოკავშირეებისათვის. ეს კონფერენცია იმდენად მნიშვნელოვანია, რომ ამერიკამ დაუყონებლივ უნდა გაგზავნოს იქ თავისი წარმომადგენლები.

რატომ უნდა გადაიდოს კონფერენცია

ბერლინი. 2 მარტი (რადიო). რუსეთის სავაჭრო დელეგაციამ ლონდონში განუცხადა „დეილი-ჰერალდის" კორესპონდენტს შემდეგი: „საბჭოთა მთავრობა დარწმუნებულია, რომ გენუის კონფერენცია გადადებულია სულ სხვა მიზეზებით, ვიდრე ამას აცხადებენ მოკავშირეები. ანტანტას არ შეეძლო, რა თქმა უნდა, სხვანაირად ეცნობებია გადადების შესახებ, რადგანაც ის გამოააშკარავებდა თავის ანგარებას რუსეთის მიმართ. თავისი აზრის დასამტკიცებლად, რუსეთის დელეგაციამ ხაზი გაუსვა იმ მზადების ინტენსივობას, რომელსაც ადგილი აქვს სამხრეთ-სლავიაში, უნგრეთში და ნაწილობრივ იტალიაში კონტრ-რევოლიუციონური არმიის დარაზმვას ბელგრადის ახლოს გენ. ვრანგელის მეთაურობით, რომელმაც დახმარება მიიღო საფრანგეთის და ამერიკის ბანკებიდან ფინანსებით, საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ სამხედრო ოპერაციების საწარმოებლად. მთელი ს ავანტიურა დაწყებულია გენუის კონფერენციის მოწვევის მომენტში. სწორედ ამაში სჩანს პირფერობა და არაგულწრფელობა: ერთი მხრით მოლაპარაკება გენუის კონფერენციაზე მონაწილეობის შესახებ, მეორე მხრით სამხედრო მზადება.

კომინტერნის სამი წლის თავი

მოსკოვი, 5 მარტი. (რადიო). დღეს სრულდება 3 წელი დღიდან კომინტერნის დაარსებისა. რუსეთის კომუნისტები ძმურ სალამს უძღვნიან ყველა ქვეყნების ამხანაგებს, რომლებიც იბრძვიან კაპიტალისტურ მსოფლიოს ძირის გამოსათხრელად. ამხ. ზინოვიევი „პრავდის" მოწინავე წერილში სწერს: „3 წლის განმავლობაში კომინტერნი გაიზარდა. პირველათ თუ იქ შედიოდა ორი კომპარტია, ამჟამად ის აერთებს მსოფლიო კავშირში 52 ქვეყნის კომუნისტებს. კომინტერნი შეიქნა პროლეტარიატის უდიდესი სახელმწიფო. მისი გამარჯვება მთელ მსოფლიოში უზრუნველყოფილია. კომინტერნს კიდევ არ დაუპყრია მთელი საერთაშორისო მუშათა კლასი, მაგრამ უკვე მტკიცედ შეაერთა და შეაკავშირა იდეურათ მისი საუკეთესო მოწინავე ნაწილი, რომელიც გამოიწრთობა პროლეტარულ რევოლიუციისათვის მძიმე ბრძოლაში. ახალი რევოლიუციონური აღტკინება მუშური მასსებისა, რომლების შევიწროებასაც ფიქრობდა შეტევაზე გადასული კაპიტალი, მთელი სისრულით გამოირკვა. საერთაშორისო პროლეტარიატის რიგებში იმყოფება როგორც მოწინავე, ისე ჩამორჩენილი ელემენტები, რომლებიც ეხლა სწავლობენ რევოლიუციის ანბანს. კომინტერნის ალმასკომის უკანასკნელმა კონფერენციამ დაგვანახვა, რომ საერთაშორისო პროლეტარიატის ავანგარდს ეს კარგათ ესმის და ის მზადაა კაპიტალიზმის წინააღმდეგობათა გამწვავებულ მომენტში დააყენოს ისტორიის სასწორზე მილიონი მუშების ძალები. კომინტერნის გამარჯვება მთელ მსოფლიოში უზრუნველყოფილია". ეხება რა მუშათა მთლიან ფრონტის ლოზუნგს, ამხ. საფაროვი სწერს: „მთლიანი ფრონტი არაა წონასწორობის და დროებით ზავის ჩამოგდების ფორმულა, როგორც ამას ამტკიცებს ჩვენი მტრები. ეს მოთხოვნილება აქტიური კლასიური მთლიანობისა, რომელიც იქნებოდა გამარჯვებებით და დამარცხებებით, სოც.-დემოკრატიის ბელადების ღალატით და პროლეტარულ ფართო მასების გაბედულობით. ამხ. ტალგეიმერი „პრავდაში" აღნიშნავს, რომ აქამდე პროლეტარიატი მსოფლიო მასშტაბით უფრო სუსტი იყო, ვიდრე ბურჟუაზია. შეტევის გზით დამარცხების ტაქტიკა არ გამართლდა, მაგრამ კომინტერნი იზრდება და იკრებს თავის დროშის ქვეშ ფართო პროლეტარულ მასებს. ეს ზრდა უნდა დასრულდეს საბჭოთა რესპუბლიკების დამყარებით მთელ მსოფლიოში".

კომინტერნის ალმასკომში

მოსკოვი, 6 მარტი (რადიო). კომინტერნის ალმასკომის პლენუმის უკანასკნელ სხდომაზე მიღებულია რეზოლიუცია მთლიან მუშათა ფრონტის შესახებ, სადაც ნათქვამია, რომ ალმასკომის მიერ წამოყენებული ტაქტიკა მთლიანი მუშათა ფრონტისა სრულიადაც არ ნიშნავს (გამოშვებულია)... მთლიანი ფრონტის ტაქტიკა უნდა შეეგუოს ცალკე ქვეყნების განსაკუთრებულ პირობებს.

პლენუმი შემდეგ გამოსთქვამს აზრს სხვა ინტერნაციონალებთან ერთად შეერთებულ კონფერენციაში მონაწილეობის მიღების საჭიროების შესახებ, სადაც მიწვეული უნდა იქნენ რაც შეიძლება ბევრი წარმომადგენლები მუშათა ორგანიზაციებისა. პლენუმი იღებს რეზოლიუციას ახალგაზრდობის ექსპლოატაციის წინააღმდეგ. პლენუმი ავალებს პრეზიდიუმს საპროტესტო დეპეშების დაგზავნას თეთრი ტერორის წინააღმდეგ. ერთხმად იქნა გამოტანილი რეზოლიუცია საერთაშორისო პროლეტარიატის მიერ დახმარების გაგრძელების შესახებ ვოლგის დამშეულთა სასარგებლოდ.

საბოლოო სიტყვით გამოდის ამხ. ზინოვიევი, რომელიც ამბობს „ზოგიერთი რუსი ამხანაგები ჩვენ გვეუბნებიან: „ჩვენ პირველად მოუსხდებით კონფერენციაზე ერთ მაგიდას 2 და 2 ნახ. ინტერნაციონალის წარმომადგენლებთან ერთად ჩვენი ვალია გავკიცხოთ იქ გამყიდველები, როგორიც არის ვანდერველდე, რომელმაც სიტყვა დასდო, რომ ის გაბედულად გამოვა ომის წინააღმდეგ, მაგრამ როგორც კი იფეთქა იმპერიალისტურმა ომმა, წინააღმდეგ, ის მოუწოდებდა პროლეტარიატის იმისაკენ. მოსკოვის და პეტერბურგის მუშათა ზოგიერთ კრებაზე დადგენილ იქნა, რომ ვანდერველდე და მისი დამქაშები. ისტორიაში არ ნახულ მუშათა კლასის ღალატისათვის გადაცემული ყოფილიყვენ რევტრიბუნალზე როგორია ჩვენი პოზიცია ამ მოთხოვნილებისადმი? მიუხედავად ვანდერველდეს და სხვების დანაშაულისა, ეს ბელადები სარგებლობენ კიდევ მუშათა კლასის კონსერვატიული ნაწილის ნდობით. ამიტომ ყოველ შემთხვევაში ჩვენ ვერ დავსვამთ ამ საკითხებს. ჩვენ გამოვითხოვთ ალმასკომის პლენუმისაგან რწმუნებას დაისვას კონფერენციაზე მხოლოდ პრაქტიკული საკითხები—განსაკუთრებით საბედისწერო საკითხი პურისა, რომლითაც დაინტერესებულია მილიონი მუშათა მასები. ეს იმას არ ნიშნავს რომ ისტორია არ გამოსთქვამს თავის აზრს სხვა საკითხების შესახებ განაჩენი გამცემლებზე, როგორიცაა: ვანდერველდე, უკვე გამოტანილია. ჩვენი ამოცანა, როგორც ავანგარდის უნდა გამოიხატოს იმაში. რომ შემოვიკრიბოთ ჩვენს გარშემო მთელი მუშათა კლასი ბრძოლაში კაპიტალის წინააღმდეგ. ბრძოლა ბურჟუაზიის წინააღმდეგ იმავე დროს ბრძოლაა მისი დამქაშების წინააღმდეგ.

რუსეთის დამშეულთა დახმარების საკითხი.

მოსკოვი, 4 მარტი (რადიო). კომინტერნის ალმასკომის პლენუმში რუსეთის დამშეულთა დახმარების საკითხის შესახებ გამოდის ლიუცენბერგი, რომელიც ამბობს, რომ საერთაშორისო პროლეტარული დახმარება—ეს ყველაზე დიდი და ისტორიაში აქამდე ჯერ არ ყოფილი საერთაშორისო გამოსვლაა პროლეტარიატისა. იგი გძელდება უკვე ნახევარ წელიწადზე მეტს და მასში მონაწილეობას იღებენ ევროპის ყველა ქვეყნები და აგრეთვე შეერთებული შტატები, კანადა, მექსიკა, არგენტინა, ბრაზილია, სამხრეთი აფრიკა და იაპონია. თვით იმ ქვეყნებში, სადაც კომუნისტები არალეგალურ მდგომარეობაში იმყოფებიან, როგორც მაგალითად იუგო-სლავია და პოლონეთი, დაარსებულ იქნა ჩვენი ინიციატივით დახმარების კომიტეტები. პოლონეთსა და ლიტვაში მთავრობებმა კონფისკაცია უყვეს მოკრებილ შეწირულებას. პოლიტიკური მნიშვნელობა დამშეულთა საერთაშორისო პროლეტარულ დახმარებისა მდგომარეობს აგრეთვე იმაშიაც, რომ იგი ხდება წინააღმდეგ კაპიტალისტურ მთავრობების სურვილისა. ხოლო ამ მთავრობებისთვის შიმშილი რუსეთში წარმოადგენს მხოლოდ სასურველ მოკავშირეს; ისინი დაუყონებლივ დაეჩქარნენ თავიანთ სასარგებლოთ გამოეყენებინათ საბჭოთა ხელისუფლების შავბედითი გაჭირვება და ძალა დაეტანებინათ მისთვის, ისე როგორც ამას სჩადიან ხოლმე უსირცხვილო დამტყუებლები. იმ 7 მილიონი ფრანკიდან, რომელიც საფრანგეთმა გადასდო დამშეულთა დასახმარებლად, ამ დრომდე არ გაუგზავნიათ დანიშნულების ადგილას არც ერთი სანტიმი ფული და არც ერთი გირვანქა პური. საფრანგეთის მთავრობამ მშვენივრად იცის, რომ წინ გვიდევს უარესი დრო, როდესაც შიმშილი ვოლგის მხარეს უფრო საშინლად გაძლიერდება. იგი მოელის ამ დროს, რომ გამოცხადდეს და თავისი უსინიდისო მოთხოვნები წარმოადგინოს.

დამშეულთა დახმარების კამპანია სისტემატიურად ააშკარავებს მუშათა მასების წინაშე მათი მთავრობების ასეთ მახინაციებს. არა სრული ცნობებით, 15 იანვრამდე კომინტერნის მიერ მოწყობილმა კამპანიამ იშოვა 200 მილიონ გერმანულ მარკამდე. პროლეტარულ დახმარების შედეგად გაგზავნილია დამშეულთათვის ზღვით 200 გემი 800,000 ფუთი სანოვაგით, მედიკამენტებით და სასოფლო სამეურნეო მანქანებით. ამსტერდამმა კი იანვრის გასვლამდე მოკრიბა მხოლოდ 60 მილ. გერმანული მარკა და გაგზავნა მხოლოდ ერთი გემი სულ 1000 ტონა ტვირთით.

ახალი ეკონომიური პოლიტიკა.

შეჩერდა რა ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე, ამხ. სოკოლნიკოვი აღნიშნავს, რომ რუსეთის კამპანია იმ თავითვე ისე უცქეროდა ოქტომბრის რევოლიუციას, როგორც გარდამავალს საფეხურს. 3 წლის ომის დროს ჩვენ ვაწარმოებდით გარემოებათა მიერ იძულებულ პოლიტიკას. ჩვენი ახალი ეკონომიური პოლიტიკა მხოლოდ ასურათებს რუსეთის კლასობრივ ურთიერთობას, სადაც პროლეტარიატი უმცირესობას შეადგენს და მრეწველობა სუსტადაა განვითარებული. თავის დროზე ჩვენ მოვალენი ვიყავით ეკონომიური დეზორგანიზაცია შეგვექმნა ჩვენს მტრებში, რომ მათი გავლენა, რამდენადაც კი შეიძლებოდა, მოგვესპო. ჩვენ მოვალენი ვიყავით აგრეთვე მივგვემართა ეკონომიურ ტერორისთვისაც. მაგრამ ამჟამად ჩვენი ბურჟუაზიის პოლიტიკური ძალა საბოლოოდაა დამარცხებული და ჩვენ შეგვიძლიან რაციონალურად გამოვიყენოთ მისი დამარცხება. ჩვენ იმდენად ძლიერნი არა ვართ, რომ ჩავიბაროთ ყველა ფაბრიკები და ქარხნები. გადავცემთ რა მათ ბურჟუაზიას, ამ უკანასკნელს ჩვენ გამოვიყენებთ ჩვენდა სასარგებლოთ. ჩვენ სხვა გამოსავალი არა გვაქვს. მაგრამ ჩვენ უარეს მდგომარეობაშიაც ვყოფილვართ, როგორც მაგალითად ბრესტ ლიტოვსკში. იმის გარანტიას, რომ ჩვენ სახელოვნად გამოვალთ ჩვენი ეხლანდელი მდგომარეობიდან,—წარმოადგენს მხოლოდ საერთაშორისო პროლეტარიატი და მისი რევოლიუციონური სოლიდარობა.

მუშათა ახალგაზრდობა

მოხსენებით მუშა ახალგაზრდობაზე გამოდის ამხ. შილერი, რომელიც ამბობს: „კაპიტალიზმი უფრო და უფრო სარგებლობს ახალგაზრდა მუშების იაფ და მცირე ფასიან შრომით და დიდ ნასწავლ მუშების ნაცვლად უფრო და უფრო იჭერს მოზარდ და ახალგაზრდა მუშებს. კაპიტალის შემოტევა პროლეტარიატის წინააღმდეგ თავდაპირველად თავს ატყდება ახალგაზრდა მუშებს, მაგრამ ამისგან ზარალობს და უნდა ზარალობდეს კიდეც მთელი მომავალი მოძრაობა მუშებისა, რადგან მეტისმეტმა ექსპლოატაციამ შეიძლება უკიდურესად გაუტეხოს, გამოულიოს ძალა და ჯანი პროლეტარიატის მოზარდ თაობას. მომხსენებელს მოჰყავს საშინელი ციფრები მოზარდ ყმაწვილების ექსპლოატაციის შესახებ ინგლისში, სადაც ფაბრიკებიდან ათი ათასობით ითხოვენ 20 წლის ყმაწვილებს. გერმანიაში მრეწველების კავშირი მოითხოვს, რომ სამუშაო ქირის შემცირება დაიწყოს ახალგაზრდობიდან. აუცილებლად საჭიროა საერთაშორისო პროლეტარიატი ყოველ ზომით დაეხმაროს თავის ახალგაზრდობას. „ჩვენ,—ამბობს მომხსენებელი,—ვიცით, რომ მხოლოდ კომინტერნი გამოგვეხმაურება და გაგვიწევს დახმარებას". ახალგაზრდობის კომინტერნის ალმასკომის სახელით მომხსენებელი წინადადებას იძლევა ინტერნაციონალების მომავალ კონფერენციაზე დაისვას საკითხი ახალგაზრდობის დახმარებაზე კაპიტალისტების შემოტევის წინააღმდეგ და რომ ახალგაზრდობის კომინტერნის წარმომადგენელნი მოწვეულ იქნან ამ კონფერენციაზე.

კონფერენცია აგრარულ საკითხის შესახებ

რ. კ. პ.-ის სახელით ამხ. ოსინსკი წინადადებას იძლევა მე-4 კონგრესის შემდეგ, არა უგვიანეს სექტემბრისა მოსკოვში მოწვეულ იქნას საერთაშორისო კომუნისტური კონფერენცია აგრარულ საკითხის შესახებ.

ამხ. ტროცკის მოხსენება.

მოსკოვი. 5 მარტი, (რადიო). კომინტერნის ალმასრულებელი კომიტეტის პლენუმის სხდომაზე ამხ. ტროცკი მოხსენებას აკეთებს საფრანგეთის კომპარტიის შესახებ. ამ საკითხის შესახებ არჩეული კომისია მუშაობდა მთელი კვირე და მივიდა ერთსულოვანი გადაწყვეტილებამდე. ჩვენი ეპოქა არ დაიძრახება ერთფეროვნებით. მსოფლიო მდგომარეობა იცვლება უეცარი სპაზმატიური ნახტომებით ჩვენმა პარტიებმა უნდა შეუფარდონ ამას თავისი მოქმედება. აქედან გამომდინარეობს კრიზისები მათ შორის. რუსეთის კომუნისტურ პარტიასაც ქონდა ეს კრიზისი, მაგრამ მან დასძლია ეს კრიზისი გერმანიის პარტიაში კრიზისის სიმწვავე იყო მე-3 კონგრესის დროს. საფრანგეთის პარტიაში კრიზისის პირველი ეტაპი იყო ტურის კონგრესი, რომელმაც სამუდამოდ ჩამოაშორა პარტია რეფორმისტებს და პატრიოტებს. მაგრამ ეს კრიზისი არ ჩაითვლება ავადმყოფობის სიმპტომათ, პირიქით ის ნიშანია პარტიის სიჯანსაღის. მარსელის კონგრესი მეორე ეტაპია საფრანგეთში რევოლიუციონური მოძრაობის განვითარების.

ტურსა და მარსელს შემდეგ ოპორტუნისტული ტენდენციებმა დაკარგეს პარტიაში თავის გამოჩენის შესაძლებლობა, მაგრამ ეს როდი ნიშნავს რომ ისინი სამუდამოდ მოსპობილი არიან.

მათი წარმავალი ნიშნები ჯერ კიდევაა პარტიაში; საჭიროა მასთან ბრძოლის დროზე დაწყება. ამხ. ტროცკი ჩერდება საფრანგეთის პარტიის რიგებში წვრილ ბურჟუაზიულ ანტი მილიტარიზმზე ამხ. კაშენს თავს დაატყდა მთელი რიგი ბრალდებათა პარტიული წრეებიდან, მისი მოთხოვნილების გამო მუშების შეიარაღებაზე. მაგრამ უკვე ჟორესი თხოულობდა ხალხის შეიარაღებას და სახალხო მილიციის შექმნას. გაურკვეველ, ბურჟუსით მოცულ ანტიმილიტარიზმს, როგორც მას ქადაგობენ ახლა საფრანგეთში, პარტიული ჟურნალისტები, შეუძლია მხოლოდ მოადუნოს რევოლიუციონური აღტყინება საფრანგეთის პროლეტარიატისა. ეხლა დრო არ არის ტკბილ სანტიმენტალობისა. რამდენად ის მიმართულია წითელი მილიტარიზმის წინააღმდეგ, ის იმდენად საზიანო და რეაქციონურიცაა. ამხ. ტროცკი მკაცრად დასცინის პარტიულ მანილოვებს, რომელნიც საყვედურს ამბობენ, რომ უმილიტარიზმოთ რევოლიუცია გაცილებით ადვილი საქმე იქნებოდაო.

ამხ. ტროცკი კომისიის სახელით წინადადებას აძლევს პლენუმს მიიღონ მისი რეზოლიუცია.

ამხ. ცეტკინის ორსაათიან მოხსენების შემდეგ, რომელმაც ილაპარაკა მომავალ ომის საშიშროებაზე, რომელიც შედეგი იქნება კაპიტალისტური ქვეყნების ინტერესთა სხვა და სხვაობის ნიადაგზე აღმოცენებულ წინააღმდეგობათა, და მოწოდების შემდეგ, შესაფერი პასუხი გაეცეს ამ მოვლენას, არა სანტიმენტალური პაციფიზმით, არამედ პროლეტარიატის ჯარის კაცთა ფარაჯაში გადაცმულის მტკიცე გადაწყვეტილებით—ხიშტები და თოფები მიიმარჯვონ ომის დამწყებ—ბურჟუაზიის წინააღმდეგ,—პლენუმი გადავიდა ალმასკომის პრეზიდიუმის არჩევაზე.

მუშა-ქალთა საერთაშორისო დღესასწაული

დღესასწაულის გეგმა

8 მარტი 1922 წ.

1. დღესასწაული იწყება დღის 12 საათზე, რა დროდანაც მუშა ქალები, თანახმად შრომის სახალხო კომისარიატის და ს. პ. კ. ს. ბრძანებისა თავისუფლდებიან თავიანთ სამუშაოდან და მიდიან სახლებში მსვლელობისთვის მოსამზადებლად.

2. მსვლელობა იწყება დღის სრულ 2 საათზე შემდეგი გეგმით: ა) პირველი რაიონი იკრიბება დღის პირველ საათზე სარაიონო კომიტეტთან და აქედან რაიონული კომიტეტის დროშით მიემართება მეორე სარაიონო კომიტეტთან ბ) მეორე რაიონი 1 ნახევარ საათზე იკრიბება რაიკომთან და პირველ რაიონთან შეერთებული მიდიან აღმოსავლეთურ ბრიგადისთან, სადაც მეორე რაიონის სამხედრო ორგანიზაციის მუშა-ქალები უერთდებიან და აღმოსავლეთის ბრიგადის ორკესტრით მიემართებიან მეოთხე რაიკომთან გ) მეოთხე რაიონი იკრიბება 2 საათზე რაიკომთან და პირველ და მეორე რაიონთან გაერთიანებულნი მიემართებიან „დედის და ბავშვის" სახლთან (ყორღანოვის ქუჩა № 7) „დედის და ბავშვის" სახლის გახსნას შემდეგ მსვლელობა მიემართება გოლოვინის პროსპექტიდან 26 მაისის მოედანზე და აქ მსვლელობის პასუხისმგებელ ორგანიზატორის ჩვენებით—[illegible] თანადროთ დ) მესამე რაიონი იკრიბება დღის პირველ საათზე რაიკომთან მესამე რაიონის სამხედრო ორგანიზაციის მუშა-ქალებთან ერთად და ორკესტრით მიემართებიან მეხუთე რაიონთან; ე) მეხუთე რაიონი დღის 2 საათზე იკრიბება რაიკომთან და მესამე რაიონთან გაერთიანებული მიდის კლუბის „კომმუნის" გასახსნელად ვარანცოვის ქ, № 49. გახსნის შემდეგ მესამე და მეხუთე რაიონი მიემართებიან 26 მაისის მოედანთან და მსვლელობის პასუხისმგებელ ორგანიზატორის ჩვენებით იკავებენ ადგილს.

3. სრულ 5 ნახ. საათზე 26 მაისის მოედანზე ს. კ. პ. ცენტრალური კომიტეტის ქალთა განყოფილების გამგე ამხ. გასვიანი ხსნის მიტინგს, რომლის შემდეგ გამოდიან სხვა ამხანაგები. მიტინგის გათავებისას იხსნება როზა ლიუქსენბურგის ძეგლი, რის შემდეგაც რაიონები მიემართებიან მოედნიდან პასუხისმგებელი ორგანიზატორის ჩვენებით სადღესასწაულო წარმოდგენაზე, სახალხო სახლში, და სარევოლიუციო სამხატვრო თეატრში.

ცენტრალური საორგანიზაციო კომისია.

8 მარტს, იწარმოებს შეგროვება საქართველოს და ვოლგის მხარის დამშეულთა სასარგებლოთ.
მშრომელნო ქალნო, დაეხმარეთ თქვენს დაჩაგრულ დებს!

დადგენილება № 15

1922 წლის 1 მარტს.

შრომის სახალხო კომისარიატისა და ს. პ. კ. ს. შრომის ნორმის მოწესრიგების და წარმოების ორგანიზაციის განყოფილების.

1922 წ 8 მარტის დღეს ქალების სამუშაო დროს შემოკლების შესახებ.

რათა მომუშავე ქალებს შეძლება მიეცეთ მონაწილეობა მიიღონ ქალთა პროლეტარულ სოლიდარობის საერთაშორისო დღის დღესასწაულში, შრომის სახ. კომისარიატი და ს. პ. კ. ს. შრომის ნორმის მოწესრიგების და წარმოების ორგანიზაციის განყოფილება ადგენენ:

1. ამა წლის 8 მარტს ყველა წარმოებასა და დაწესებულებაში, როგორც სახელმწიფოსა, ისე კერძოსაში, შუადღის 12 საათიდან ქალები განთავისუფლებულ იქმნენ მუშაობისაგან იმ შემთხვევაში, თუ ამ განთავისუფლებას არ მოჰყვება მთელი წარმოების ან დაწესებულების მუშაობის შეჩერება.

2. ამ დღესასწაულის გამო 8 მარტს სამუშაო დღის შემოკლებისათვის მომუშავე ქალებს არავითარი ფული არ გამოერიცხოს მათ ქირიდან ან ჯამაგირიდან.

3. იმ შემთხვევაში, როდესაც მომუშავე ქალების განთავისუფლებამ შეიძლება, სახელმწიფო ინტერესების თვალსაზრისით, ზიანი მიაყენოს საზოგადოებრივ მნიშვნელობის წარმოებას, წარმოების ადმინისტრაციამ უნდა მიმართოს კავშირთა გამაერთიანებელ შესაფერ ოგანიზაციის შრომის ნორმის მოწესრიგების და წარმოების ორგანიზაციის განყოფილებას ხსენებულ წარმოებაში ამ დადგენილების შეჩერების შესახებ.

5. იმ წარმოებებში, სადაც წინა მუხლებში (1 ლ და მე-3 მუხ.) აღნიშნულ მიზეზთა გამო მუშაობა არ შესწყდება, მომუშავე ქალებს ეძლევათ ორმაგი გასამრჯელო 12 საათს შემდეგ გაწეულ სამუშაოზე.

შრომის სახალხო კომისრის მოადგილე **ა. მიქაძე.**

ს. პ. კ. საბჭოს მდივანი **კ. ოდილავაძე.**

ს. პ. კ. ს. შრომის ნორმის მოწესრიგების და წარმოების განყ. ორგანიზაციის გამგე **ს. ჯუღელი.**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქრონიკა

ინტერნაციონალური ბაზრობა ტრიესტში. ტრიესტში, მიმდინარე წლის მაისში მოეწყობა ინტერნაციონალური სასოფლო-სამეურნეო ბაზრობა. მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის სატყეო განყოფილებას განზრახვა აქვს გამოაფინოს ბაზრობაზე ტყის ძვირფასი ჯიშები საქართველოს ტყეებისა, და აგრეთვე მასალები, რომელთა დამზადება შეიძლება მათგან და რომელთაც უმთავრესად აქვთ სავალიუტო მნიშვნელობა,—შპალები, ბოჩკის ფიცრები, ნიმუშები რეზონანსიანი ნაძვისა, ქორთუხების, ფიცრების და სხვა საშენ მასალების, შინა წარმოების და სხვ. ბაზრობისთვის შედგენილი და დაბეჭდილი იქნება „საქართველოს ტყეების მიმოხილვა" ციფრობრივი ცნობებით, კარტოგრამმებით და დიაგრამებით.

მზრუნველობა მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის მოსამსახურეებზე. მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის ადგილობრივ დაწესებულებების მოსამსახურეთა მომარაგების მოწესრიგებისათვის არჩეული კომისია, ღებულობს რა მხედველობაში მოსამსახურეების მძიმე მდგომარეობას, სცნობს აუცილებლად, როგორც დროებით ზომას, მოსამსახურეებს, რომელთაც საკუთარი მიწა არა აქვთ, მიეცეს მამული, ნახევარ ნახევარი დესიატინა დასათესად და არა უმეტეს ერთი მეათედი დესიატინისა ბახჩეულობისთვის. კომისია სასურველად სცნობს მამულის დაუზიანებლად დაეთმოს მოსამსახურეებს დამუშავებისთვის ინვენტარი, ამასთანავე მამულის სასარგებლოდ გადაიხადონ მოსავლის ერთი მეხუთ. მეტი ნაწილი, აგრეთვე დახმარება გაეწიოს მოსამსახურეებს თესლით, რომელიც უნდა მიეცეს მათ სესხად.

შერეული სააქციონერო საზოგადოებანი. შერეულ სააქციონერო საზოგადოებათა მომწყობი ბიურო სამშაბათს 7 მარტს, გაერთიანებული ვაჭრობის შენობაში იწვევს ფართო თათბირს, რომელზედაც მოწვეულნი არიან ყველა სამეურნეო ორგანიზაციების და ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების კოოპერატივების წარმომადგენლები. დღის წესრიგში სდგას მთელი რიგი მნიშვნელოვან საკითხებისა, რომლებიც დაკავშირებული არიან ამიერ-კავკასიის ტერიტორიაზე შერეულ სააქციონერო საზოგადოების მოწყობასთან. ბიუროში შევიდა მთელი რიგი წინადადებებისა, როგორც ადგილობრივ, აგრეთვე უცხოეთის კაპიტალისტებისაგან. ბიურო ამჟამად აწარმოებს საორგანიზაციო მუშაობას შერეულ სააქციონერო საზოგადოების შესაქმნელად, ამიერ-კავკასიის მრეწველობის გასაძლიერებლად და უცხო ბაზარზე არსებულ ნედლი მასალის რეალიზაციისათვის.

პოლიტიკურ განათლების მთავარ-მმართველობაში. საუნივერსიტეტო ქვეგანყოფილების მუშაობა მმართველობის გარდაქმნის შემდეგ ცოტაოდნად გამოცოცხლდა. მთავარი ყურადღება ამ ჟამად მიქცეული აქვს მოზრდილთათვის მე-2 საფეხურის სკოლების მოწყობას. შევიდა რა პროფკავშირთა საბჭოს კულტ-გან ყოფილებასთან კონტაქტში განყოფილებამ შესძლო ქალაქის სხვა და სხვა ნაწილებში სკოლების გახსნა, რომლებიც აწარმოებდენ მუშაობას იმ მუშებთან, რომელთაც სურდათ გაეღრმავებიათ თავიანთი განვითარება. პროვინციებშიც იხსნება აგრედვე სკოლების ქსელი. საშუალებათა სიმცირე იძულებულს გვხდის დავკმაყოფილდეთ ერთით, ან ორი სკოლით. უკვე ბევრმა მაზრებმა მიიღეს ზომები მათ გასახსნელად. ამჟამად მთავრდება სახალხო უნივერსიტეტის გადაკეთება. სახალხო უნივერსიტეტს უხდებოდა მუშაობა სრულიად ცუდ პირობებში. მუშათა ცენტრალურ კლუბიდან მას მოუხდა გადასვლა ყოფილ რეალურ სასწავლებლის შენობაში, რომელიც იყო ძლიერ ცივი და გაუნათებელი. მუშები, რომლებიც ესწრებოდენ ლექციებს, თანდათან დაიქსაქსენ, რადგანაც არ შეეძლოთ ესმინათ ლექციები ასეთ არა ხელსაყრელ პირობებში. ეხლა სახალხო უნივერსიტეტი გადადის ახალ შენობაში, ახლოს მუშათა ცენტრთან. მისი პროგრამა ხელახლა გადასინჯეს. ამასთანავე განზრახულია მთელ რიგ ეპიზოდიურ ლექციების მოწყობა, რომლებიც გაიმართება სახალხო უნივერსიტეტის ძალებით. ძლიერდება პოგრამის პოლიტიკურ-ტეხნიკური ნაწილი. ქვეგანყოფილებამ გახსნა სალექციო ბიურო, აიყვანა აღრიცხვაზე ლექტორთა ძალები და გამოიმუშავა ლექციათა ციკლი საზოგადო—პოლიტიკურ, სამეცნიერო—საბუნებისმეტყველო და საწარმოვო—ტეხნიკურ თემებზე. სალექციო ბიუროს განზრახული აქვს გაუწიოს სამსახური მუშათა კლუბებს, სახალხო სახლს და პროლეტთეატრებს. ასეთივე ინსტრუქცია გადაეცა პროვინციებს.

მანქანების ქირის ნატურით გადახდა. მიწადმოქმედების კომისარიატის კოლეგიამ დაამტკიცა ამავე კომისარიატის აგრონომიულ დახმარების ქვეგანყოფილების მიერ გამომუშავებული პროექტი, მიწადმოქმედების გასაქირავებელ პუნქტებიდან წაღებულ მანქანების და იარაღების ქირის ნატურით გადახდევინების შესახებ.

უფასო წარმოდგენა. შაბათს, 11 მარტს, რევოლიუციონურ სამხატვრო თეატრში იმართება უფასო წარმოდგენა განათლების და ხელოვნების მუშაკთა კავშირის წევრთათვის. ბილეთების მიღება შეიძლება ყოველდღე კავშირის კულტგანყოფილებაში. დილით 9-12 საათამდე.

განათლების კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარ მართველობის საბავშვო გამომცემლობა. განყოფილებამ გამოსცა კრებული ბავშვთათვის ქართულ ენაზე „შემოდგომა". კრებული. მდიდარია სურათებით. იბეჭდება აგრეთვე საბავშვო ჟურნალების „ნაკადულის" და „ჯეჯილის" ახალი ნომრები.

ჩვენი კომუნალური მეურნეობა

(ქალაქ თბილისის აღმასკომის სხდომიდან)

საიუბილეო დღეებს შემდეგ, საზეიმო სხდომების შემდეგ, ჩვენ კვლავ ვუბრუნდებით მკაცრ სინამდვილეს. ჩვენ კვლავ უნდა მივაქციოთ მთელი ჩვენი ყურადღება მთელი ნებისყოფა მიმდინარე მუშაობას, ბრძოლას მეურნეობის დაშლასთან.. მკაცრი სინამდვილე, რომელიც ჩვენს გარშემო სუფევს, გამოაშკარავდა თფილისის ქალაქის აღმასკომის სხდომაზე შაბათს, 4 მარტს. თბილისის კომუნალური მეურნეობა იმყოფება კატასტროფიულ მდგომარეობაში. წყალსადენზე, ელექტრონის სადგურებზე, დღისით და ღამით სწარმოებს ბრძოლა „არა სასიცოცხლო, არამედ სასიკვდილო", როგორც გამოსთქვა ერთ-ერთ მოხსენებელმა, ბრძოლა წყალის და სინათლისთვის. ზოგიერთი გმირი მუშები, მოსამსახურეები, ტეხნიკოსები-ინჟენრები ეწევიან მართლაც რომ გმირულ შრომას, რომ დიდი ქალაქი ბევრი ასეულ ათას მცხოვრებლებით სრულიად არ დარჩეს პირველხარისხოვან მოთხოვნილებების დაუკმაყოფილებლად. დეე იცოდნენ მოქალაქეებმა, როგორ პირობებში სწარმოებს ეს ბრძოლა, რა ღირს ის. დე თვითეულმა მათგანმა გაუწიოს თავის თავს ანგარიში, რამდენად ის პირადად ხელს უწყობს ამ ბრძოლიდან წარმატებით თავის დაღწევას. აი ციფრები, ფაქტები, აზრები...

რამდენიმე ციფრები ფინანსებზე.

სხდომა გაიხსნა კომუნალურ განყოფილების გამგე ამხ. წივწივაძის მოკლე საინფორმაციო მოხსენებით.

ერთ-ერთ წინა სხდომაზე ჩვენ დავამტკიცეთ მიწად-მოქმედების განყოფილების მუშაობის გეგმა, და დავადგინეთ სასწრაფოდ გაგველო ამისათვის აუცილებლად საჭირო საშუალება. მუშაობა დაუყონებლივ უნდა დაიწყოს, ამ საათშივე შესყიდულ უნდა იქნას სათესი მარცვლეული, აუცილებლად საჭიროა ინვენტარი. მუშაობის დასაწყებად საჭიროა 700 მილ. მანეთი. მაგრამ ფული არ არის. არ არის ეს უმნიშვნელო ფულიც კი, რომელიც გვეყოფოდა მუშებისთვის პურის საყიდლად. დღეს ჩვენ მივიღეთ 5 მილ. მანეთი. გუშინ და გუშინწინ არაფერი. ეს არის კრახი.

თუ ჩვენ დროზე მიწას არ დავხნავთ, არ შევიძენთ თესლს დაუყონებლივ,—მიწის მეურნეობას ამ წელს უნდა დაესვას ჯვარი. მომარაგების განყოფილებას, მორიგი შესყიდვა რომ მოახდინოს, სჭირდება 1 მილიარდი მანეთი, ჩვენ კი ვერ ვაძლევთ მას ვერაფერს. ჩვენი წარმოებების მასალით მომარაგებაზე ჩვენ უკვე უარი განვაცხადეთ. ჩვენ სახელზე მოვიდა 7 ვაგონი შეშა, უნდა გადავიხადოთ 70 მილ. მანეთი. თუ ახლავე არ გადავიხდით, ვაგონების თითო დღის გაჩერებაში მოგვიწევს რვა რვა მილიონი მანეთის გადახდა. მაშასადამე ერთ კვირაში ჯამი გაორკეცდება. ფული არა გვაქვს, შეშა კი ძლიერ გვესაჭიროება, უნებურად უნდა გავყიდოთ...

ჩვენ მივიღეთ ერთი ვაგონი კირი, რომელიც მეტის მეტად გვიჭირია. უნდა გადავიხადოთ 60 მილიარდი,—ფული კი არა გვაქვს.

უკვე ორი დღეა თბილისის სადგურზე დგას 10 ვაგონი ნახშირი. მარტო ერთი ფრახტი (ქირა) თითო ვაგონში უნდა მივცეთ რკინის გზას 15 მილიონი მანეთი, ასე რომ სულ საჭიროა 150 მილიონი მან. ეს ფული დაუყონებლივ უნდა გადავიხადოთ.

ჩვენ გვმართებს ჩვენი ჩამბარებლებისა—სულ 92 მილიონი მანეთი. ამაზე მეტი დაგვიანება ამ ვალის გადახდის შეუძლებელია.

ამხ. წივწივაძის მოკლე მოხსენებას ქალაქის აღმასკომის წარმოებათა განყოფილების გამგე ამხ. ბაქრაძე უმატებს სხვა ციფრიან ცნობებს:

აღმასკომის კასაში ყოველ დღე შედის 300 მილიონი მანეთი, ხოლო ფულის მოთხოვნილება ყოველდღე, წარმოებათა განყოფილების გარდა ადის 600 მილიონ მანეთამდე. ამნაირად შემოსული ფული მთლად მიაქვს სახალხო განათლების განყოფილებას, ქალაქის მილიციას, ჯანმთელობის განყოფილებას და სხვა განყოფილებებს; არც კი ჰყოფნის მათ. ხოლო წარმოებათა განყოფილება არც ერთს კაპიკს არ იღებს.

ჩვენ გადავედით სამეურნეო ანგარიშზე და სახელმწიფოსგან არაფერს არ ვიღებთ. ვნახოთ ეხლა, რანაირ პირობებში გვიხდება ჩვენ ეს დამოუკიდებელი არსებობა.

ამ წუთს აუცილებლად უნდა დავხარჯოთ 1,500 მილიონი მანეთი დამის გასამართავად მდინარე მტკვრის პირად, თორემ წინააღმდეგ შემთხვევაში ერთი თვის შემდეგ მთელი ქალაქი უწყლოდ დარჩება. დღეში საჭიროა 300 მილიონი მან., ჩვენ კი შეგვიძლიან დავხარჯოთ კვირაში მხოლოდ 150 მილ. მან.

ამ პირობებში ქალაქის ყველა წარმოებიდან მხოლოდ აბანოები და სასაკლაო ფარვენ თავიანთ ხარჯს, დანარჩენებს კი ეს არ შეუძლიანთ.

ტრამვაი იძლევა საშუალოთ ყოველდღე 125 მილიონ მანეთს. ხოლო ჯამაგირის მისაცემად და მუშათა მთლიან კოოპერატივისთვის ულუფის ფასის გადასახდელად საჭიროა 115 მილიონი მანეთი, ტრამვაის ყველა დანარჩენ ხარჯებისთვის კი ფული არა გვაქვს. ჩვენ არ შეგვიძლიან სულ მცირე რემონტის გაკეთებაც კი, მასალა არა გვაქვს, მანქანების წასასმელად ზეთის სყიდვაც კი არ შეგვიძლიან.

ამ ჟამად მოძრაობს 25 ვაგონი; მეტი ვაგონის გამოშვებაც შეიძლებოდა, მაგრამ სალსარი არა გვაქვს. ტარიფი არა ფარავს ხარჯებს, ვაგონები ნახევრად ცარიელები დადიან, თუმცა ამ ბოლო დროს ცოტა არ იყოს შემოსავალი მატულობს, მაგრამ მატულობს მეტად მძიმედ, მეტად ნელა და ეს მომატება ჩქარა ვერ გამოიღებს რეალურ ნაყოფს. ხოლო ტარიფის შემცირება—რაციონალური არ იქნება როგორც ზედმიწევნითმა ანგარიშმა გვიჩვენა, ეს შემცირება გაადიდებს შემოსავალს 10—15 მილ. მანეთით დღეში, ხოლო ვაგონები ისე დაიტვირთება და გაიჭედება მგზავრებით, რომ მალე 25 ვაგონიდან დარჩება სულ 15.

ტრამვაის ტრაგედია იმაშია, რომ იგი აძლევს წყალსადენს და ქუჩების განათებას 640 კილოუატის ენერგიას და ამაში არც ერთ კაპიკს არ იღებს. თუ ტრამვაის ამ ხარჯისგან გაანთავისუფლებენ, იგი დაფარავს თავის გასავალს.

წყალსადენი იმყოფება კატასტროფიულ მდგომარეობაში. თუ დამბაზე ეხლავე არ დავხარჯავთ 1,500 მილ. მანეთს,—ზაფხულში უწყალოდ დავრჩებით.

მაგრამ ჩვენი უბედურება მარტო დაბალ ტარიფებში როდი მდგომარეობს: ჩვენი უბედურება იმაშია, რომ ამ დაბალ ტარიფითაც ჩვენ არავინ არას გვაძლევს კომუნალურ სამსახურისთვის. არმიას და სამხედრო დაწესებულებებს წყლის ფული მართებთ ამ წლისა—25 მილიარდი მან., ქალაქის დაწესებულებებს—საავადმყოფოებს, სკოლებს და სხვებს—10 მილიარდზე მეტი, საბჭოთა დაწესებულებანიც არ იხდიან ფულს. ამ ჟამად, ძველი ვალების გადახდაც რომ ჩავითვალოთ, ქალაქის კასაში შემოდის ყოველ-დღე სულ 12 მილ. მან., ხოლო მიმდინარე ყოველდღიური ხარჯი ადის 216 მილ. მანეთამდე.

სათბობის განყოფილებამ გაგვაფთხილა კატეგორიულად, რომ იგი მეტს სათბობს აღარ მოგვცემს, თუ ჩვენ ფულს არ გადუხდით მას.

კიდევ ერთი გარემოება აუარესებს ჩვენს მდგომარეობას: ეს—ეს არის გაადიდეს ტარიფი რკინის გზაზე და ეხლა ერთი ცისტერნა მაზუტის ფრახტი შეადგენს 22 მილიონ მანეთს, თითონ მაზუტი კი ღირს 65 მილ. მან. ხოლო წყალსადენს ყოველდღე სჭირდება 1 ნახ. ცისტერნა.

ამ განცხადებებმა ძლიერ აღელვეს აღმასკომის წევრები. ორატორების რიგი გამოდის აღელვებით.

არა ერთხელ,—ამბობს ნიკო კიკნაძე, უმაღლეს სახალ. სამეურნეო საბჭოს მომარაგების საბჭოს გამგე,—დასმულა ტარიფის საკითხი კომუნალურ სამსახურზე, მაგრამ იწვევს მუშებში და მოსამსახურეებში უკმაყოფილებას. რაშია საქმე? რამდენია თბილისში სულ მუშები და მოსამსახურეები? რა ნაწილი უწევს მათ კომუნალური სამსახურის გაწევისა. ცხადია, რომ მთავარი მომხმარებელი ეს არას სამხედრო და სავაჭრო დაწესებულებები და მცხოვრებლები. ჩვენ უნდა ვაიძულოთ ისინი გადახდაზე. უნდა გავაფრთხილოთ და თუ ამან არ გასჭრა—უნდა დაიჭრას მავთულები და დაიკეტოს წყალსადენი ონკანები. თქვენ ფიქრობთ, რომ ჩვენ ბევრს დავკარგავთ თუ გავაჩერებთ ელექტროვის სადგურებს? არამც თუ სათბობი მასალის ეკონომია, თვით მანქანებიც კი შეინახება.

სანამდი ფიქრობთ თქვენ ასე ცხოვრობს! თუ თქვენ გემუქრებით სათბობ მასალის მოუცემლობით, ეს იმიტომ რომ უფულოდ ამ სათბობ მასალას არავინ იძლევა.

კამათი გაცხოველდა. ამხ. წივწივაძე მოითხოვს მოისმინონ მისი მოხსენება, რომელშიაც გათვალისწინებულია ყველა საკითხები, რომელსაც შეეხნენ ორატორები.

აღმასკომმა დაადგინა მოისმინონ ამხ. წივწივაძის მოხსენება.

(დასასრული იქნება).

ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების 1-ლი გაერთიანებული ყრილობა

6 მარტს, საღამოს 7 საათზე, მუშათა სასახლის დიდ დარბაზში, გაიხსნა ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების პირველი გაერთიანებული ყრილობა, ყრილობა გახსნა სრ. რუსეთის პ. კ. ს. კავბიუროს სახელით ამხ. გიუსმანმა, რომელმაც ორკესტრის მიერ ინტერნაციონალის შესრულების შემდეგ, მისასალმებელ სიტყვით მიჰმართა ყრილობას და აღნიშნა, რომ ამიერ-კავკასიის მუშათა კლასის სურვილი გაერთიანების შესახებ ეხლა განხორციელდა და ეს გაერთიანება საფუძვლად გამოადგება ფედერაციას.

პრეზიდიუმში არჩეულ იქმნენ: ამხ. ამხ. ორჯონიკიძე, გაუსმანი, ნიკიში, ხანბუდაგოვი, დუმბაძე, ოდილავაძე, პანიშვილი, ხაჩიევი, ბაბუტაშვილი. აირჩიეს აგრეთვე სეკრეტარიატი და კომისიები; საპატიო თავმჯდომარეებად აირჩიეს ამხანაგები: ლენინი, ტროცკი, ზინოვიევი, ტომსკი და ლოზოვსკი. ამის შემდეგ მოისმინეს მისასალმებელი სიტყვები. ყველა სიტყვაში გამოთქმული იყო აზრი, რომ ეხლანდელი ყრილობა იქნება საძირკველი, რომელზედაც აშენდება ფედერაციის შენობა.

მისასალმებელი სიტყვები წარმოსთქვეს: აზერბაიჯანის ცენტ. აღმასკომის და პ. კ. ს-ს სახელით ხანბუდაგოვმა, საქართველოს კ. პ. ც. კ.-ს სახელით ამხ. თოდრიამ, ს. პ. კ.-ს სახელით ამხ. ოდილავაძემ, სომხეთის პ. კ. ს-ს სახელით ამხ არშაკ ხაჩიევმა, ამიერ-კავკასიის გზების კომიტეტის სახელით ამხ. ბაბუტაშვილმა და კავკასიის ახალგაზრდობის კავშირის საოლქო კომიტეტის სახელით ამხ. კატიხიმა.

ოსმალელ მუშების სახელით ოსმალურ ენაზე მიესალმა ყრილობას უძველესი რევოლიუციონერი, ამხ. ახმეტ ჯევატი, რომელმაც გამოსთქვა თავისი სიამოვნება, რომ ამ ყრილობაზე, რომელიც წარმოადგენს საქართველოს, სომხეთის და აზერბაიჯანის 9—10 მილიონ მოსახლეობას, სრულიად არა სჩანს ნაციონალიზმი. ამ ყრილობაზე სჩანან მხოლოდ მშრომელ მასების წარმომადგენელნი: ამხ. ახმეტ ჯევატმა თავისი სიტყვის დასასრულს გამარჯვება უსურვა მთელი ამიერ-კავკასიის პროლეტარიატს და კომინტერნს.

პრეზიდიუმის წინადადებით დაადგინეს მისასალმებელი დეპეშები გაეგზავნოს ამხანაგებს ლენინს, ტროცკის, ზინოვიევს, ლოზოვსკის და ტომსკის.

ყრილობამ მიიღო დღის შემდეგი წესრიგი:

1. მუშაობის მსვლელობა ფედერაციის შექმნის სფეროში.
2. სრულიად რუსეთის ცენტრალ პროფ. კავშირთა საბჭოს კავბიუროს ანგარიში,
3. პროფკავშირების ამოცანები.
4. ამიერ-კავკასიის პროფესიონალურ მოძრაობის გაერთიანება და საორგანიზაციო საკითხი.
5. სატარიფო საკითხი.
6. კოოპერაციის შესახებ.
7. სოციალურ დაზღვევისა და შრომის დაცვის შესახებ.
8. დამშეულთა დახმარების შესახებ.
9. არჩევნები.

სხდომის დახურვის წინ ფეხზე ადგომით პატივი სცეს კომუნიზმისთვის ბრძოლაში დაღუპულ ამხანაგების ხსოვნას.

სხდომა დაიხურა ინტერნაციონალის სიმღერით.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დეკრეტი № 98.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტისა.

მუშა-მოსამსახურეთა და დამქირავებელთა შორის კონფლიქტების გადაწყვეტის წესის შესახებ.

შრომასა და კაპიტალს შორის კონფლიქტების გადაწყვეტის საქმის უფრო მიზანშეწონილი მოგვარებისათვის, საქართველოს სოც. საბჭ რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

1. დამქირავებელთა და მუშა-მოსამსახურეთა შორის ჩამოვარდნილი დავის გამო ყველა სახელმწიფო, კერძო და საზოგადოებრივ დაწესებულებასა და წარმოებაში, აგრეთვე სასოფლო და საოჯახო მეურნეობაში, შემოღებულ იქნეს შემდეგი წესი კონფლიქტების საქმის მსვლელობისა: პირველ ინსტანციას კონფლიქტების განხილვის საქმეში წარმოადგენს სათანადო წარმოებითი კავშირი, რომელმაც კონფლიქტის გადასაწყვეტად უნდა მიიღოს შესაფერი ზომები მოდავე მხარეთა შეთანხმებისათვის; უკეთუ შეთანხმება არ მოხერხდა, საქმე გადასაწყვეტად უნდა გადაეცეს ცენტრში—შრომის სახალხო კომისარიატის საკონფლიქტო კომისიას, ხოლო ადგილობრივი შრომის განყოფილების საკონფლიქტო კომისიას, რომელთა დადგენილებაც საბოლოოა.

2. პროფესიონალურ კავშირთა საკონფლიქტო კომისიის გადაწყვეტილება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს მხარეთა მიერ ერთი კვირის განმავლობაში კონფლიქტის გადაწყვეტის დღიდან ცენტრში—შრომის სახალხო კომისარიატის საკონფლიქტო კომისიაში, ხოლო ადგილობრივ—სამაზრო შრომის განყოფილების საკონფლიქტო კომისიაში.

2. ცენტრის საკონფლიქტო კომისია შესდგება: შრომის სახალხო კომისარიატისა, იუსტიციის სახალხო კომისარიატისა და საქ. პროფ. კავშირთა საბჭოს თითო წარმომადგენელთაგან; კომისიის თავმჯდომარე არის შრომის კომისარიატის წარმომადგენელი. ადგილობრივ საკონფლიქტო კომისია შესდგება: შრომის განყოფილებისა, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისა, იუსტიციის განყოფილებისა და სამაზრო პროფესიონალურ ბიუროს წარმომადგენელთაგან; ადგილობრივი კომისიის თავმჯდომარე არის—შრომის განყოფილების წარმომადგენელი.

4. ის კონფლიქტი, რომელიც იძვრის შრომისა და შარაგზით ტვირთზიდვის ბეგარისა და შრომისა და შარაგზით ტვირთზიდვის ხარკის მოსახდელად მცხოვრებთა გაწვევის ნიადაგზე, განხილულ უნდა იქნეს: ცენტრში—შრომის სახალხო კომისარიატისა, ხოლო ადგილობრივ სამაზრო შრომის განყოფილებაში.

5. პარიტეტულ საფუძველზე შეიძლება განხილულ იქნეს მხოლოდ ისეთი კონფლიქტი საკონცესიო წარმოებისა, რომლის შესახებაც არის სპეციალური შენიშვნა სათანადო ხელშეკრულებაში.

6. საკონფლიქტო კომისიას უფლება ეძლევა იმ მოდავე მხარეს, რომელიც მის გადაწყვეტილებას არ დაემორჩილება, დაადოს ჯარიმა 50,000,000 მანეთამდე, ხოლო თუ დაჯარიმებულს ამის შეძლება არა აქვს—დააპატიმროს იგი იძულებითი მუშაობის ბანაკში ვადით ექვს თვემდე.

შენიშვნა 1: საკონფლიქტო კომისიის დადგენილება სასჯელის დადების შესახებ მოყვანილ უნდა იქნეს სისრულეში საერთო წესით.

შენიშვნა 2: საკონფლიქტო კომისიის გადაწყვეტილება სავალდებულოა ორივე მოდავე მხარისათვის და აღსრულებულ უნდა იქნეს სასწრაფოდ, იმ ვადაზე, რომელსაც კომისია დანიშნავს, თვითეულ ცალკე შემთხვევაში.

7. ამა დეკრეტის გამოქვეყნებისას გაუქმებულად ითვლება ყველა არსებული კანონმდებლობა კონფლიქტების გადაწყვეტის წესის შესახებ.

8. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ბ. კვირკელია.

შრომის სახალხო კომისრის მოადგილე ა. მიქაძე.

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე

1922 წ. თებერვლის 23.

თბილისი—სასახლე.

დადგენილება № 150.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტისა.

მორწყულ მიწების დაბეგვრის შესახებ სამელიორაციო საჭიროებისათვის.

თვალყურისდევნება და მოვლა—პატრონობა არსებული სარწყავის სისტემისა, მათი რემონტი და წესიერად შენახვა, აგრეთვე ახალი, ადგილობრივი მნიშვნელობის სამელიორაციო სამუშაოს შესრულება, რაც გამოწვეულია სასწრაფო გარემოებით,—შეადგენს იმ მცხოვრებთა მოვალეობას, რომელიც პირდაპირ დაინტერესებულია და სარგებლობს აღნიშნულ სარწყავ სისტემით.

ამა მნიშვნელოვანი საქმის სწორი გეგმითა და მტკიცე წესით წარმოებისათვის და აგრეთვე საამისო აუცილებელი სალსარის შექმნისათვის, საქართველოს სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

I. დაწესებულ იქნეს თვითეული დესიატინა მორწყული მიწის დაბეგვრა შემდეგნაირად:

1. ერთ დესეტინიანი მორწყულ ნახნავზე, რომელიც დათესილია სიმინდით, ქერით, შვრიით და სხვ.—1 ნახ. ფუთი სიმინდი.

2. ერთ დესიატინიანი მორწყულ ნახნავზე, რომელიც დათესილია ხორბალით—1 ფუთი ხორბალი.

3. მორწყულ დესიატინაზე, რომელიც დათესილია კართოფილით, კომბოსტოსი და სხვ.—2 ფუთი სიმინდი, ან 1 1|4 ფუთი ხორბალი,

4. ერთ დესიატინა მორწყულ ბაღში და ბოსტანზე—3 ფუთი სიმინდი ან 2 ფუთი ხორბალი.

II. მიწის ნაკვეთი, რომელიც 3/4 დესიატინაზე მეტია, ან მას უდრის, ჩაითვლება ერთ დესიატინად.

III. ბეგარის განაწილებას აწარმოებს ადგილობრივი სამაზრო საადგილ მამულო (მიწის) კომიტეტი და ეკონომიური განყოფილება და ამტკიცებს რევოლიუციონური კომიტეტი.

IV. ნატურალური ბეგარის ნაცვლად ნებადართულია მისი ღირებულების ფულად შეტანა იმ ფასებში, რომელსაც განსაზღვრავს სამაზრო რევოლიუციონური კომიტეტი.

V. ხარკი შეტანილ უნდა იქნეს არა უგვიანეს 1922 წლის მაისის 1-სა. ხარკის მიღებისა, აღნუსხვისა და გადმოგზავნის წესი განსაზღვრულ უნდა იქნეს ცალკე ინსტრუქციით, რომელსაც შეიმუშავებს ერთად სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი.

VI. დაბეგვრის მთელი შემოსავლის ერთი ნახევარი გადაეცემა სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს, ხოლო მეორე ნახევარი მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს ზემოაღნიშნული სამელიორაციო საჭიროებისათვის.

VII. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ბ. კვირკელია.

სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე მ. ტოროშელიძე.

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე.

1922 წ. თებერვლის 23.

თბილისი—სასახლე.

სარედაქციო კოლეგია.

სახალხო მოსამართლე

ქ. თბილისის მე-9 რაიონისა. იწვევს სახალხო სასამართლოში—ტურგენევის ქ. № 4, არშენაკ ხაჩატურისძე ავეტიქოვს, რათა გამოცხადდეს იგი ხსენებულ სასამართლოში ორი თვის განმავლობაში ამ განცხადების გამოქვეყნების დღიდან წარმოსადგენად თავის მისამართისა საქმეზედ, რომელიც აღძრულია სასამართლოში მისი მეუღლის ნინა იოსების ასული ავეტიქოვის მიერ განქორწინების შესახებ. წინააღმდეგ შემთხვევაში უწყება მას არშენაკ ავეტიქოვის სახელობაზედ დატოვებული სასამართლოს კანცელარიაში ჩაითვლება ჩაბარებულად და საქმე არსებითად განხილული იქნება სასამართლოს მიერ.

ქ. თბილისის მე 2-ე რაიონის სახ. მოსამართლე ამით აცხადებს, რომ მის ა|წ. 27 იანვრის დადგენილებით შესრულებისათვის დამტკიცებულია გარდაცვლებულ ლურიკ ლევანის ასულ ვესელოვსკის ანდერძი შედგენილი ქ. თბილისის ნოტარიუს სტრახოვთან 1919 წელს 25 ივნისს, რეესტრით № 4703.

დაიკარგა

პირადობის მოწმობა კურსისტკის უკანასკნელ კურსისა სახელმწიფო უნივერსიტეტის ა ვ. ი. ონანოვისა, ჩაითვალოს გაუქმებულად.

ტირაჟი 10,000